

eso
Velenje

remco

HARTL

ADELMANN

eso
Velenje

objekti
tehnologije
oprema

eso
Velenje

naš čas

m club

št. 42, cena 30 tolarjev
31. oktobra 1991

KDAJ PO SLOVENSKIE POTNE LISTE? : Ta-koj, ko bo prispela naročena potrebna tehnična oprema. Zagotovo še v tem letu.

STRAN 3

BOSTE KUPILI STANOVANJE — Nov stanovanjski zakon je že v veljavi in če želite, že lahko odkupite stanovanje v katerem živite. Kako — to vam svetujemo na

STRANI 3

KO SE PREBUDI ŽELJA PO LJUBEZNI — Na to, kako se obnašamo v odnosu do partnerja močno vpliva naše otroštvo in miti družbe, v kateri odraščamo.

STRAN 8

Večer solidarnosti s Hrvaško

Hrvaški gledališki umetniki in pevci po svoje sodelujejo v borbi za osvoboditev Hrvaške. Organizirali so se v posebnem Kriznem štabu, katerega naloga je med drugim organizacija solidarnostnih nastopov v in izven Hrvaške.

Tako so se v nedeljo zvečer Velenjčanom v Domu kulture predstavili gledališki igralci Vanja Dulić, Tonko Lonza, Mladen Crnobrnja in Čedo Vujić, trio Vanje Lisjaka ter pevki Josipa Lisac in Tajči. Prav slednji sta v drugem delu močno dvignili razpoloženje, potem, ko so igralci z izrednimi besedami prikazali vso tragiko sedanjih dogodkov na Hrvaškem. In ob koncu so se gledalci še enkrat stope z aplavzom zahvalili nastopajočim ter jim z dvignjenima prstoma pokazali, da v borbi za svobodo niso sami.

Prihodek od prireditve je organizator Kulturni center Ivan Napotnik v celoti predal v fond za pomoč Hrvaški, svoj prispevki pa so darovali tudi Terme Topolšica, ki so gostile nastopajoče. Izkupiček bi lahko bil še večji, če bi Velenjčani bolj napolnili dvorano Doma kulture, ampak to je že druga zgodba.

Foto L. O.

Konec divjih odlagališč

Pred leti so mladi raziskovalci pod vodstvom Mire Sajko izdelali obsežno analizo divjih odlagališč v občini Velenje. Kar 130 so jih našeli. Na osnovi tega poročila sta pripravila sekretariata za javne gospodarske zadave in varstvo okolja analizo in

predvidela tudi sanacijo divjih odlagališč.

Kar 30 je namreč takšnih, ki so označena za problematična. Nekaj so jih že sanirali, med drugim v Kavčah — Podkraju in Škalah. Sekretariata za javne gospodarske zadave je dal sanirati še 5 odlagališč, lastniki zemljišč 3, Rudnik lignita Velenje 2, v letosnjem letu pa jih bodo krajevne skupnosti še 7 — sredstva za to so že dobile. Tako v začetku prihodnjega leta bodo začrtali nadaljnji program sanacije.

mz

Plače občutljiva in razburljiva tema

V časih prežetih z ekonomskimi in gospodarskimi problemi, ki mnoge pahnejo v stisko, so plače silno boleč in občutljiv žal. In tudi zdaj je tako. Dokaz za to so številni telefonski klici v našo redakcijo. Nekateri kličejo iz obupa, saj sami ne zaslužijo več niti za golo preživetje, drugi kličejo iz ogročnosti nad zneski, ki naj bi jih prejemali prvi možje podjetij in občinskega vodstva. Tudi o 150 tisočkah in več je bilo mogče zadnje dni slišati.

Cetudi naj bi bile plače tajne, se odpravimo na

avanturo in skušamo ugotoviti, kakšne v resnico so.

Direktorji imajo v svojih individualnih pogodbah jasno zapisano, da o plačah ne bodo govorili, šindikalni zaupniki pa lahko dobijo podatke o tem kadarkoli želijo. Res je sicer, da naj bi ti ne obešali tega kar izvedo na velik zvon, vsekakor pa bi lahko z informacijami preprečili veliko nezadovoljstvo, ki se je razbohotilo na ta račun med delevci.

Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da kuverte prvih mož v občini niti pribli-

žno niso tako debele kot se govori. Prvi človek Gorjenja naj bi prejel v njej okoli 50 tisočakov, velenjski župan pa donedavna 25, po novem pa 35 tisočakov.

Verjetno nekateri tem informacijam ne boste verjeli, drugim pa se bodo zdeli tudi ti zneski visoki. Ti morajo upoštevati, da so to izpostavljena delovna mesta, ki naj ne bi zlahka podlegla različnim človeškim slabostim. Tisti, ki pa nam ne verjamete, zahtevajte informacije od svojih sindikalnih vodij.

(mz)

O šolstvu prihodnji teden

Že na javni tribuni, prejšnji teden, so učitelji in delavci osnovnih šol občine Velenje opozarjali da je neresno uvrstiti njihovo problematiko na dnevni red skupnega zasedanja zborov občinske skupščine za petek, pa še ob 12. uri. Njihova opozorila so se uresničila. V klopek družbenopolitičnega zborna je sedelo namreč premalo poslancev in zasedanjem ni bilo nič.

Tudi če bi poskušali pričakati še enega manjkačega poslanca, najbrž obravnava problematike osnovnega šol-

stva v občini ne bi bila »ista prava«. V dvorani namreč ni bilo predsednika občinskega izvršnega sveta Franja Bartolca, ne finančnega občinskega ministra Igorja Meha kot tudi ne sekretarja sekretariata za družbene dejavnosti Slavka Hozjana. Mudili so se namreč v Ljubljani, kjer so skupaj s predsednico stavkovnega odbora Marijo Šavor poskušali na pristojnem resornem republiškem ministru pridobiti dodaten denar za rešitev težav. Prav nim pa so nameravali dele-

gati zastaviti največ vprašanje. Eden od razlogov za preložitev seje pa je bil tako tudi neznan izid pogajanj v Ljubljani.

Brez zapletov klub neslepčnosti ni šlo. Delegati se namreč niso mogli dogovoriti, kdaj bodo spet sedli v skupščinske klopi. Po tehtanju ali v torek ali v sredo, je obveljala županova: vodstvo skupščine bo določilo nov datum in uro, ta pa je v torek 5. 11. ob 8. uri.

T. P.

Elkroj Šoštanj, Elkroj Mozirje — resnica kje si?

Soočenje v uredništvu

Kje je kdo, ki bo prekinil leto dni trajajoč agonijo med Elkrojem Mozirje in njegovo poslovno enoto v Šoštanju? Najbrž nihče prej kot republiško sodišče zdrženega dela, kjer teče razprava o razdržitvi in delitvi premoženja. Žal, pa čas trajanja odločitve pelje v težave ob strani.

Kar nekako nerazumljivo je dejstvo, da so postala sredstva javnega obveščanja skoraj edina pot »dogovaranja« brez meja med sprivtnima stranema. Vsakršne obtožbe namreč doživijo demanti na demanti in zadeva se po nepotrebnem vleče kot jara kača. O tuhih partnerjih, ki vso stvar opazujejo ter delavcih, ki imajo najbrž že vsega čez

glavo dovolj, pa raje ne izgubljamo besed. Najbrž bi bilo za oboje mnogo pametnejje, če bi »kreganje« zamenjali z delom.

V tedni dni se lahko v Elkroju dogodi marsikaj. V tem minulem zboru delavcev v Šoštanju, ki se ga vodstvo matične firme ni udeležilo, čeprav sta bili na dnevnem redu temi kot sta organizirano v delniško družbo ter vzrok izpada izvoza Elkroj Šoštanj, je med drugim pridobitev tujega partnerja za zapolnitve 30 odstotnih proizvodnih zmogljivosti. Z njim ter podpisanimi pogodbama za sezono pomlad—poletje 92 s firmama Michael Irkens ter Rene Lezard šoštanjski del Elkroja verjetno negira

trditve direktorce Marije Vrtačnik o nekakovostni proizvodnji in zmanjanem naročilu tuhij partnerjev.

Tudi na preostale obtožbe in razmišljanja Marije Vrtačnik (objavljamo jih na 3. strani) imajo v Šoštanju pravljene svoje odgovore. V uredništvu smo se odločili, da jih ne bomo objavili. Radi bi namreč prekinili metanje žogice na eno in drugo stran, ker objavljanje iger brez mera ne vodi nikam. Za ponedeljek, 4. novembra, smo zato povabili v naše uredništvo tako Marijo Vrtačnik kot Martina Preskarja. Upamo, da bo razjasnjevanje ob sočenju mnogo uspešnejše kot je pisanje priovedi zdaj enega, drugič drugega.

Naj bo vsaj to dan miru

Dan mrtvih je jutri. Dan, ko bomo okrasili grobove svojih najdražjih, ko bomo prižgali svečke v njihov spomin. Ko bomo postali na grobovih in se zamislimi nad kratkostjo življenja in se vsaj upajmo, zavedli neumnega početja s katerim smo vse bolj p. žet. Naj to storijo ob dnevu mrtvih tudi vsi tisti, ki so nam v zadnjem letu povzročili toliko gorja.

Foto L. O.

上海飯店
KITAJSKA RESTAVRACIJA
"SANGHAJ"
HREN & YANG
Cesta pod parkom 2.
Velenje
063/855-734
vas vabi vsak dan
od 12. do 16.
in od 18. do 24. ure!

Novice

Večje zanimanje za samozaposlitev

Po umiriti političnih razmer v naši republiki na Območnem Zavodu za zaposlovanje ugotavljajo večje zanimanje za tako imenovano samozaposlovanje. Za program imenovan CURUS, ki brezposelno osebo, ki se odloči za odprtje podjetja ali obri pomaga pripeljati do želenega cilja, je v zadnjem mesecu pokazalo resno zanimanje 5 oseb. Poleg podjetniškega svetovanja, pomoči pri ustanovitvi zasebnega podjetja ali obratovalnice, v okviru tega programa pomagajo tudi z začetnim kapitalom v višini 2.000 nemških mark izplačanih v tolarjih.

Dodatna pomoč za gostitevje

Od pondeljka, ta teden, dalje Občinska organizacija Rdečega križa Velenje družinam, ki so pod svojo streho vzele začasno beguncje iz Hrvatske izplačuje prispevke kot pomoč oziroma nadomestilo za povečane materialne stroške. Ta prispevek bodo lahko družine uveljavljale za čas od 15. avgusta letos dalje, znaša pa za mesec september 100 SLT, za oktober pa 200 tolarjev na begunca. Družine, ki svoja stanovanja ali hiše ogrevajo same (niso priključene na toplovodno omrežje) pa so upravičene še do dodatnih 190 tolarjev na mesec, in sicer od 1. oktobra letos dalje. Prav tako od tega pondeljka dalje prejemajo begunci bone za nakup hrane in toaletnih potrebščin, in sicer so do teh ugodnosti upravičeni dvakrat na mesec v vrednosti 500 SLT.

Inštruktorji v Poljčah

Pred dnevi je bil v republiškem centru za usposabljanje v Poljčah enodnevni seminar inštruktorjev za nadaljnje usposabljanje vojaških častnikov Republike Slovenije. Na njem so govorili o vojaško-političnih razmerah, o reorganizaciji zvez rezervnih vojaških staršin, o usposabljanju in obrambnih aktivnostih ZRVS-a v prihodnje in še o vrsti aktualnih nalogah, ki čakajo vojaške častnike, kot se po novem imenujejo.

Iz Velenja se je seminarja udeležilo pet častnikov – bodočih inštruktorjev, vsem skupaj pa so o novostih govorili Edward Pavčič, Janez Janša, Janko Tušek, Janez Slapar, Marjan Fekonja, Miran Bogataj in Bogdan Koprivnikar. Sklep in zaključke s tega seminarja bo organizator poslal vsem občinskim konferencam ZRVS v obravnavo.

(bm)

Višji proračun, imenovanja ...

Člani izvršnega sveta skupščine občine Mozirje so na seji konec prejšnjega tedna obravnavali nekaj pomembnih točk. Med drugim so v skladu z zakonskimi pooblastili povečati občinski proračun za 35 odstotkov. S takšno uskladitvijo proračuna predvidevajo, da bodo za javno porabo do konca leta lahko namenili preko 37 milijonov tolarjev, pri razporeditvi sredstev pa bodo upoštevali selektivni pristop do posameznih porabnikov proračuna.

Med drugimi točkami so bila tudi imenovanja. Za direktorja uprave za družbene prihodke so imenovali Braneta Strojanška, za novega komandirja postaje milice Mozirje pa Matjaža Kselmana.

(jp)

Mostovi, brvi, solidarnost

Za mnoge je morda že kar dolgočasno poročanje o odpiranju novih mostov in brv v Gornji Savinjski dolini, vendar takšnega prepričanja gotovo niso ljudje v možirški občini, ki jim je lanskoletna poplava med drugim pretrgala vezi med enim in drugim bregom Savinje, Drete, potokov in pritokov. Veselja in sreče ob izgradnji novih povezav jim torej ne moremo odvzeti, niti smemo. Jutri, v petek, bo prva »obletnica« vodne katastrofe, kakršne niti najstarejši ljudje ne pomnijo in si niti v najtemnejših sanjah ne želijo, da bi jo mladi rodovi doživelj še enkrat. Veliko se je v minulih mesecih naredilo in če ob tem lahko kaj posebej poudarimo, je to izgradnja mostov in brv. Na vso srečo se otvorite vrstijo ena za drugo, zadnja v tej srečni verigi je bila v soboto, ko so namenu izročili novo brv med naseljema Okonina in Meliše v krajevni skupnosti Ljubno. Za tamkajšnje krajane je to velika pridobitev, zato so družbi in njeni solidarnosti še toliko bolj hvaležni. (jp)

Izvršnik in njegovi interesi

Dve stvari sta pretekli teden precej razgibali Celjane – najprej so nekateri obtožili poslance, da so naredili veliko škode Celju, ker niso izglasovali sprememb zazidalnega načrta Gaberje in mestno jedro ter s tem ustavili urejanje cestnih povezav ter še kaj zraven, potem pa so predvsem liberalni demokrati pokazali na nečedne posle predsednika celjske vlade Mirka Krajnca. Očitali so mu predvsem dvoje: da je žalil poslance ter tudi, da je svojo javno funkcijo izrabljil v zasebne namere. Prvo naj bi zagrešil, ko je poslancem očital tako glasovanje, nadzoroval pa naj bi tudi, kako so glasovali. Drugo pa je povezano z njegovo zasebno firmo, ki je že junija objavila razpis za oddajo in prodajo prostorov v objektu, ki naj bi stal na območju zazidalnega načrta, ki ga še niso sprejeli.

Ob tem so liberalni demokrati še poudarili, da se tokrat ni prvič izkazalo, da naj bi le celjski premier vedel, kaj je dobro za Celje – da pa naj bi bilo dobro za Celje tisto, kar se pokriva z njegovimi zasebnimi interesimi.

(k)

Piše: VINKO VASLE

V Ljubljani imamo nov dokaz, da je politika stvar nenačelnosti, spletkarjenja, majhnih ukanc in laži. V občini Moste Demos ni zadovoljen z županom, ker se človek proklamira za neodvisnega, moral pa bi biti odvisen. Razumljivo. Ker z njim nočejo nič imeti niti prenovitelji (zameril se jim je še v časih prejšnjega režima), so se Demosovi kar lepo povezali z njimi, čeprav običajno ne pozabijo izrabiti vsake priložnosti, da jih zmerjajo. Tokrat pa jim pridejo prav in ker oboji vendarle dobro obvladajo »politične« metode boljševizma, se županu črno piše. Kar pomeni, da strankarske koalicije res ne pozajmo meja in so se nekateri pripravljeni povezati s samim hudičem, da dosežejo svoj cilj.

Trenutno naj bi bil škandal sponznanje, da v naši

NOVICE

Emona ekspres

Dobrotniki

vldi sedi okrog 25 odstotkov ministrov, ki so podjetni zasebniki, njihove domače in tuje firme pa lepo poslujejo. Za razliko od trenutno še družbenih, ki jih jemlje zlodej. To seveda ni noben škandal, ker s tem naši ministri dokazujojo, da so vendarle sposobni – če imajo seveda dovolj motivov. Če so v vladu zanič, gre to pripisati pač pomanjkanju motivacije. Recimo, minister Izidor Rejc se ne zmeni več za Elan, ker mu ga ni uspelo odkupiti. Če se tudi nasploh ne zmeni za gospodarstvo, to ni stvar njegove (ne)sposobnosti, ampak dejstva, da se nima več za kaj zmeniti. Kar dokazujojo devetmesečni rezultati gospodarjenja. Naši zdravstveni ministri Katja Boh tudi ne gre obešati greha, da je zafurala zdravstvo, ker je ob prevzemu vendarle rekla, da bo ministrica, ne pa famme fatale. Odtod tudi njena trditev, da po na-

ših bolnišnicah poležejo simulanti, ker je že od nekdaj znano, da so Slovenci nagnjeni k samomorilstvu. In si želijo naše priznane bolnišnične nege, zlasti pa prehrane.

Predsednik vlade Lojze Peterle tudi ni kriv, če se je prehodil in ni vzdržal mučenja v zboru zdrženega dela. Hvala bogu, vse enkrat mine – prehod, vlade pa tudi niso večne. Vsega so seveda krivi rdeči direktori, ki so proti zakonu o lastninjenju, da laže kradajo. Volk dlako menja, nraji pa ne i zdaj naj bi bil zameniti poslanec in kranjski župan Vitomir Gros kriv, ker živi v občini, kjer obrtniki zapriseženo največ dolgujejo davkarji. In čisti slučaj je, da je gospod Gros tudi obrtnik. Sicer pa tudi finančni minister Dušan Šešek ni kvir, če je javnost razburil samo s podatki o utajah davkov, ni pa navepel nobenega konkretnega

imen. Kolikor vemo sicer ima zelo zanimiv spisek, pa z njim državljanom samostojne Slovenije ne želi preveč razburjati. Ker bi s spiskom pač dokazal, da so nekateri zelo dobesedno vzel suverenost in samostojnost.

O tem, da je stavka v demokraciji protidržavno dejanje, je zadnjici v parlamentu govoril Ervin Anton Schwartzbart in zatrdil, da imajo prebivalci pravico do šolanja in zdravstvenega varstva. Predsednik neodvisnih sindikatov France Tomšič ni nič protestiral, lahko pa bi dokazal, da imajo prebivalci tudi pravico do dela in dostojnih plač. Namesto tega se je Tomšič javno sprl s socialistom Jožetom Smoletom, ki je g. Tomšiča ozmerjal s predsedujočim vladnega sindikata. Tomšič je zahteval opravičilo, Smole pa je vpil, da mu kaj takšnega še na misel ne pride. Vidite, takoj je ogenj v strehi in užaljenosti, če koga mimo grede povežete z našo vladu. Ki je navsezadnje najboljša vladta hip – ker druge pač nimamo.

Celjsko območje

Pa vendarle se (telefon) vrti!

Kadar govorimo o telefoniji, slišimo običajno več kritičnih besed kot pa pohvalnih. Ljudje se pritožujejo, ker ne morejo dobili priključkov, če pa akcije zanje že stečejo, jih ujezijo cene. Gledano ožje so ljudje nasprošno z razvojem telefonije nezadovoljni, širše gledano pa vendarle tudi na tem področju dosegamo (morada prepočasen, pa vendarle) napredok. Na celjskem območju smo tako že presegli deset telefonov na sto prebivalcev. To nas sicer še ne uvrišča na evropski lestvici kam proti sredini, toda še druga dela, ki so jih petetejevci že zastavili, dajejo upati, da se bomo vendarle izmotali iz samega evropskega repa. Vse namreč kaže, da bo do konca tega srednjoročnega obdobja po celjskem območju že zvonilo vsaj 35 telefonov na sto prebivalcev.

Pomembno novost za širje-

nje telefonije in tudi za boljšo povezanost med kraji na našem območju, pa tudi med našimi kraji ter Ljubljano in Mariborom in širše, pomeni nova digitalna glavna avtomatska telefonska centrala, ki so jo na celjskem PTT vključili v promet 18. oktobra. Ta centrala pomeni razen boljših povezav še 1822 novih naročniških priključkov, v Celju pa s tem tudi uvažajo prve šestmestne telefonske številke. Medtem ko so za samo Celje pomembne tudi te nove telefonske številke, pa je nova digitalna centrala dejansko (skupaj s še nekaterimi deli, ki so jih ob tem izvedli) temeljni kamen za nadaljnji razvoj telekomunikacijskega omrežja v omrežni skupini 063. Njene zmožljivosti so take, da bodo zadoščale do leta 1995 oziroma do povprečne gostote 35 pri-

klučkov na sto prebivalcev.

Na celjskem območju pa bodo letos vključili v promet še več vozliščnih oziroma končnih central – vse bodo seveda digitalne. Tisti v Smartnem ob Paki (odprava enega najbolj ozkih gr in v vsej celjski regiji) se bo te dni pridružila še nova v Topolšici (nanjo bodo priključeni naročniki iz Topolšice in Belih vod). Do konca tega leta pa naj bi uredili centrala še v Zrečah, Storah, na Dobrni, v Rogatcu, Podčetrtek in na Vranskem. Vse bodo, kot že rečeno, digitalne in bodo imelo tudi ustrezne medkrajevne povezave.

Hkrati pa na raznih koncih našega območja tudi urejajo nova telefonska omrežja. Pri celjskem Peteteju pravijo, da se trudijo, kolikor se lahko, občani sami pa imajo marsikje seveda veliko kritičnih pri-

pomb. Kje je resnica poskušajo ponekod reševati s pogovori, ponekod celo z grožnjami s sodiščem. Lahko pa zapišemo vsaj eno »objektivno okoliščino«: pri PTT imajo že nekaj časa velike težave z telefonskimi kabli. To zadnji čas najbolj čutijo v Smartnem v Rožni dolini, kjer skopani jarki že več kot mesec dni čakajo na kable. Te pač izdelujejo v južnih delih in k nam pridejo zelo težko.

Letošnja investicijska vlaganja za telefonijo bodo vseeno »težka« – že v devetih mesecih je PTT Celje vložilo v investicije 172 milijonov tolarjev. To so (v približno enakih deležih) sredstva PTT iz amortizacije, krediti bodočih naročnikov in neposredni vložek naročnikov.

(k)

Savinjsko - šaleška naveza

Slovenija je še kaj več kot Ljubljana

Uboga država, ki ima le eno pomembno mesto! Za novo državno na svetovnem zemljevidu kot da to v populnosti drži: vse v tej državi se vrti okoli Ljubljane. Ljubljana kot da ni le glavno mesto, ampak popolno »bitvo« te države, ki se sicer še vedno imenuje Slovenije. Pa tako ni čudno, če nekateri predlagajo, da bi se naša država imenovala kar enostavno Ljubljana. Vendar – menim jaz osebno – to ni možno. Zaradi Ljubljane in Ljubljancov to ni možno: če bi bilo tako, bi morali vlagati v to na novo imenovan Ljubljano, kar bi dejansko pomenilo vlagati v vso Slovenijo, to pa vsekakor ne gre.

Kaže, da je zadnji stavkovni val med dohtarji in šolmoštri ponovno izpostavil to problematiko (ne) regionalizacije Slovenije. Med šolniki

postali novo okno v svet, pa tudi na našem območju še ni povsem zamrla »zorota« ob cestnih željah. Vendar pa je res, da se je udarna fronta marsikje strankarsko oslabila, saj nekateri le znajo bolj prisluhniti nekaterim centralističnim zahtevam, ker tako zavrhajo partitska disciplina. Boj »za Ljubljano« in proti se prenaša tudi, bi lahko rekli, na toršče ustavnega snovanja, kjer eni podpirajo regionalizacijo Slovenije, drugi pa proti.

Nekatridan ljudje se nasploh za regionalizacijo ali ne menjajo bolj malo. Ali pa jih ne zanima, kako kunstno ali ne se bo vse skupaj imenovalo, njih zanima le eno: se bo denar še vedno le stekal v državno metropolo ali ne. Kako je s tako stvarjo namreč kaj dobro vedo: kar se enkrat združi, je težko razdeliti. V Ljubljano dodeljeno, je za vedno izgubljeno. To veliko

in za nekatere najpomembnejše mesto ima namreč tako velika usta, da ves denar hrusta. Vi, ki živite tam na obrobju, opustite vsak up.

Ob tem, ko se naše glavno mesto tako lepo in uspešno razvija, nekateri tudi menjajo, da Ljubljanci namerno zavirajo boljšo prometno povezano obrobja s svojo metropolijo. Če bi namreč »vaščina« bolj množično hodili v Ljubljano, bi videli, kakšen razcvet doživlja »njihovo« glavno mesto. Nekateri bi ob tem morda zanoso vzkliknili, da so tu že vidni sadovi naše nove države, drugi pa bi morda z očmi zavili drugače. Morda po načelu, ki smo ga velikokrat slišali tudi ob zadnjih stavkah: če gre slabo enim, zakaj ne bi šlo vsem.

Jaz bi seveda veliko raje slišal malo drugače: če gre dobro enim, zakaj ne bi šlo vsem.

(Kr)

Elkroj Šoštanj — Velenjski izvršni svet sofinanciral likalnico

Se bo vse zlomilo na plečih zaposlenih

Resnično se postavlja vprašanje kdaj, kako in predvsem na čigav račun se bodo razpletile razprtje v Modni konfekciji Elkroj. Veliko je tudi vprašanje do kdaj bodo delavke v Šoštanju verjale, da imajo prav in kdaj bo prekipelo delavkam v nazarskem delu podjetja. V skoraj nobenem primeru se delavkam ne piše nič dobrega, še zlasti ne, če bosta »nobe strani« v eni in isti firmi tako strogo vztrajali vsaka na svojem bregu. V Nazarjah imajo svoje in dokumentirane trditve, v Šoštanju svoje.

Dejstvo je, da proizvodni proces v Šoštanju ni zaključen, saj lahko opravlja le proizvodno funkcijo krojenja in šivanja, priprava dela, likanje in ostale poslovne funkcije pa se opravlja na sedežu podjetja v Nazarjah. Tam tudi zagotavljajo, da vodja šoštanjskega obrata Martin Presker odgovarja za kvantiteto in kvaliteto proizvodnega assortimenta, sicer pa ima pooblastilo samo za podpis kreditnih pol zaposlenim v Šoštanju. Z novim vodstvom Elkroja in vodjem PE Šoštanji so se nesoglasja pričela ob zahtevi za izgradnjo likalnice v Šoštanju, česar delavski svet podjetja ni potrdil v prepričanju, da ni smotrna, saj likalne zmogljivosti v Nazarjah zadostujejo potrebam.

Zatem je vodja šoštanjske enote s pooblastilom zborna delavcev delavskemu svetu podeljela vložil zahtevo za izločitev enote iz podjetja Elkroj. Delavski svet je 23. januarja sprejel sklep, da bo zadnje proučil in do 30. septembra odločil o izločitvi

enote. Ne glede na to je Martin Presker že 24. januarja na registracijskem sodišču v Celju vložil dokumente za izločitev. S posredovanjem družbenega pravobranilca so opravili cenitev obrata, ki je bila prvi pogoj za pričetek postopka in nadaljnje dogovarjanje. Ob tem je bil sanačijski program celotnega podjetja pogojen s popolno izkorisčenostjo zmogljivosti obeh obratov zato je delavski svet 9. aprila ustavil postopek izločitve. Prvostopenjsko sodišče v Celju je na tožbo iz Šoštanja odločilo, da je podjetje postopek pravilno vodilo, sodbe na drugi stopnji še.

Ob tem postopku so v podjetju vse racionalizacijske ukrepe (razen dviga norm za 10 odstotkov) za Šoštanj izpustili in zapolnjevali proizvodnjo v Nazarjah. Za izvoz so usposobili dve novi skupini in v zvezi s tem nameravali prerazporediti Martina Preskerja v Nazarje. To je dejansko povzročilo 7-dnevno stavko v Šoštanju, obenem

pa ogorčenje 700 delavcev v Nazarjah, ki so zaradi tega delali noč in dan, da ne bi izgubili tujih partnerjev. Nesoglasja se poglabljajo tudi zaradi tega, ker po mnenju vodstva podjetja vodja šoštanjskega obrata skrbi samo za osamosvojitev in ne skrbi za proizvodnjo, ob tem pa so ugotovili tudi kazniva dejavnja, hude kršitve pooblastil in visoko poslovno škodo.

Brez vednosti podjetja so v Šoštanju zgradili likalnico, ki je po prijavi UJV Celje vredna 350.000 DEM, sofinanciral pa jo je velenjski izvršni svet s pomočjo investitorja ERA Velenje.

Likalnica tehnološko ni zaključena in doslej še ni obratovala, vodja obrata pa zadeve še do danes ni pojasnil vodstvu podjetja. Prav tako ni pojasnil izjav za javnost, da tuji partnerji podpirajo samostojnost in so pripravljeni vlagati v šoštanjski obrat. Brez vednosti podjetja je obiskoval tuje partnerje, čeprav so pogodbе že podpisane in jih partnerji ne namejavajo spremnijati, obenem pa jih je prepričeval, da je sodba na drugi stopnji dobljena in naj z njim podpišejo sezonsko pogodbo. Takšno dogovarjanje sramoti podjetje, saj tečejo dogovori o količinah, ki jih obrat ne more uresničiti. Dokazi so tu.

Za firmo Irskens bi morali v Šoštanju na podlagi dogovo-

ra dodatno izdelati 11.000 hlač in zato dodatno delati pet sobot, pa tega niso izvedli. Dogovorjeno je bilo tudi, da bodo za firmo Rene Lazard izdelali v Šoštanju 3.000 hlač, 10.000 pa v Nazarjah.

Dodatno so v Šoštanju obljudili še 10.000 hlač, ki jih niso sešili. Za firmo Fink v Šoštanju niso uspešno naredili poskusne serije, zato so delo zaključili v Nazarjah in le tako obdržali partnerja. Prav tako krojilnica v Šoštanju opravlja dela za druga podjetja, recimo podlage za elazadele za Veplas, za kar ni pogodbe, niti dela niso bila plačana, saj PE Šoštanji nima lastnega žiro računa. Produktivnost šoštanjskega obrata zato dosega le 74 odstotkov, zmogljivosti pa so izkorisčene le 64 odstotno (v Nazarjah sta številki 94 in 79 odstotkov). Ugotovljen je tudi negativni rezultat, dogovor pa ni, ker vodja enote vsa obvestila neodprtia zavrača, niti ga v nobenem primeru ni moč dobiti. Vprašanje torej je, če vodja enote res lahko počne kar hoče in s tem sramoti firmo.

Še to. V Nazarjah delavke niso bile brez dela. Le ena skupina je stala en sam dan, pa še to zaradi kasnitve dobave materiala iz tujine. Prav tako v Šoštanju ni nikje izgubil dela in tudi plače redno dobivajo, vsekakor pa za slabo organizacijo dela niso krivi zaposleni.

(jp)

Nova stanovanjska zakonodaja je že v veljavi

Najlažja pot do lastnega stanovanja

Sprejemanju nove stanovanjske zakonodaje smo namenili v Sloveniji toliko pozornosti kot le malokateremu aktu. Sicer pa ni čudno, saj gre resnično za zgodovinski dokument, ki omogoča imetnikom stanovanjskih pravic odkup stanovanj pod »enkratnimi« pogoji.

Stanovanjski zakon od 19. oktobra dalje že velja in v podjetjih se na njegovo urešnictev že pripravlja. Stanovanja bodo sprejeli v lastno upravljanje, v manjših kolektivih pa se bodo verjetno odločili, da to nalogu zaupajo pooblaščenim firmam.

KAKO BO MOGOČE ODKUPITI STANOVANJE?

Večino imetnikov stanovanjskih pravic prav govorja najbolj zanimajo pod kakšnimi pogoji lahko postanejo lastniki stanovanj v katerih stanujejo.

Stanovanje jim je firma na njihovo željo dolžna prodati, ta pa odkupa ne more zahtevati. Stanovanje lahko odkupi imetnik stanovanjske pravice ali pa njegov ožji družinski član.

KOLIKO BOMO PLAČEVALI ZA STANOVANJE?

Osnova za izračun je vrednost vašega stanovanja izražena v točkah (točkanje je bilo opravljeno leta 1981 — prejšnja točkanja ne velja). To število se pomnoži z vrednostjo točke (ta se bo mesečno revalorizirala, trenutno pa znaša 66,6) in številom kvadratnih metrov stanovanja.

Izhodiščno vrednost dobimo, če odštejemo od dobljenega zneska 30 odstotkov popusta do katerega je upravičen vsak imetnik stanovanjske pravice, pred tem pa še morebitne še ne vrnjene zneske samoudeležbe.

PRIMER IZRAČUNA

Vzemimo 65 kvadratnih metrov veliko dvosobno stanovanje ocenjeno s 300 točkami in trenutno vrednostjo 66,6 (že novembra bo ta znašala okoli 77 tolarjev).

$300 \times 66,6 \times 65$	12.987.000 tolarjev
- 30 % popusta	389.610 tolarjev
IZHODIŠČNA VREDNOST	909.090 tolarjev

MOŽNOSTI ODPLAČILA

V primeru, da se boste odločili za takojšen odkup stanovanja boste upravičeni do dodatnega 30 odstotnega popusta, kar pomeni, da vas bo stanovanje (v vašem primeru) veljalo le 519.480 tolarjev.

Če pa se boste odločili za obročno odplačevanje (do 20 let) boste morali plačati 10 odstotkov cene (v našem primeru 90.909 tolarjev) takoj, ostalo pa v mesečnih obrokih. Tu ne bo šlo za kredit, ampak za revalorizacijo vrednosti točke, ki bo ohranjala svojo realno vrednost. V našem primeru bi znašal mesečni obrok 3.409 tolarjev. V kolikor se boste odločili za krajšo odplačilno dobo pa boste imeli za vsako leto 1,5 odstotka popusta.

ODPRAVNINA ZA STANOVANJE

Za tiste, ki se nameravate iz stanovanja izseliti pa bo gotovo silno zanimiva takoimenovana odpravnina za stanovanje. Če boste izpraznili stanovanje v dveh letih vam bo lastnik stanovanja dolžan izplačati 30 odstotkov vrednosti, v našem primeru 389.610 tolarjev. Do odpravnine v sorazmerem znesku pa bodo upravičeni tudi tisti, ki se bodo preselili v manjša stanovanja.

Povejmo samo še to, da zakon določa za uveljavitev vsega tega dveletno obdobje.

MIRA ZAKOŠEK

Kdaj po slovenske potne liste

Čeprav naj bi od ponedeljka, ta teden, na pristojnih občinskih upravnih organih že začeli sprejemati vloge oziroma izdajati nove slovenske potne liste, temu ni tako.

Zaradi tako povečanega obsega dela upravnih organov za notranje zadeve občini bo potrebna pri občinah za pridobitev tega dokumenta velika mera strpnosti.

Nujne primere za izdajo novega ali podaljšanje starega potnega lista rešujejo na občinskih upravnih organih po starem. Izdajo bivšega jugoslovenskega potnega lista narekuje dejstvo, da je prehod meje z njim še dovoljen vse do državno-pravnega priznanja samostojne Slovenije.

Po informacijah iz javnih občil naj bi nov slovenski potni list stal 1125 tolarjev. Od tega bo treba za obrazec za izdajo odštetiti 10 tolarjev, za

takso za vlogo 15, obrazec za potni list 500 SLT, za takso za izdajo potnega lista pa 600 tolarjev.

Odmeve s terena o dragem potnem listu naš sogovornik komentira takole: »Dosedajni jugoslovenski potni list je bil podcenjen, kajti cena s pomembnostjo dokumenta ni bila sorazmerna. Prav tako ne v primerjavi z obstoječimi merili v Evropi. Ustrezne so se okrog tega obnašali na jugoslovenskih konzulatih in diplomatskih predstavnosti v tujini. Naši zdenci, ki so urejali podaljšanje potnega lista pri njih, so morali že do sedaj namreč odšteti 800 tolarjev.«

Upravičenost višjih stroškov izdaje pa obstaja še v nekaterih dejstvih: slovenski potni list bo veljal za dobro 10 let, stroški izdelave obrazca pa so zaradi drugičnega papirja in vgrajenih

kar šestih elementov zaščite za preprečitev ponarejanja ter plastificiranja ob že prej omenjeni tehnički neprimerno višji. S ceno potnega lista smo se približali ceni, ki za te stvari obstaja v tujini. Približali pa se ne bomo le z njo, ampak tudi s kakovostjo. O tej smo se lahko prepričali ob nedavnem prestopu avstrijsko-nemške meje, saj so bili tamkajšnji obmejni organi polni hvale o kakovosti in izgledu slovenskega potnega lista.«

Konec septembra je v občini Mozirje iskalno zaposlitev 532 nezaposlenih, od tega 200 žensk. Od prve do sedme stopnje izobrazbe je sestava naslednja: 153, 46, 11, 153, 110, 13 in 9. Pomen javnih del poznamo, kaže pa, da se ga ne zavedajo zlasti tisti, ki bi ta dela dobesedno morali opravljati. Tako namreč kažejo podatki o pripravljenosti za delo vseh, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. Vsaj za mozirško občino to velja. Javna dela in težje delavcev pa bodo izplačati 12.987.000 tolarjev, 389.610 tolarjev in 909.090 tolarjev.

Drugi ponudnik del je celjski NIVO, gre pa za čiščenje obrežij Savinje. Na ta dela so povabili 60 iskalcev zaposlitve, ki so na spisku zavoda za zaposlovanje. Predvsem gre za nekvalificirane delavce, le nekaj jih je bilo s poklicno ali srednjo šolo. Na vabilo se je odzvalo »celih« enajst delavcev, od tega eden iz Velenje. Med prijavljenimi ni no-

benega s srednjo šolo, dva imata opravljeno poklicno (delavec s srednjo šolo bi bil celo vodja skupine), skratka, sredi prejšnjega tedna se je s tem »umazanim delom« spoprijelo devet delavcev, ker dva še nista opravila zdravniškega pregleda. O prednostih, ugodnostih in pomenu javnih del za iskalce zaposlitve ne kaže razpredati, zato je toliko bolj nerazumljiva nepripravljenost za delo. Gotovo bi gozdniki delavci iz Luč raje posadeli doma in prejeli mazajčeno pomoč, ki jo nudi družba, in ob tem ne bi bolj kot garali v strminah nad Podvolovljekom ob pospravljanju podrtega, polomljenega in navzkriž nametnega drevja. Čiščenje obrežij Savinje gotovo ni tako zahteveno in nevarno delo, a se ga nekaterim pač ne ljubi opravljati. Povejmo samo še to, da zakon določa za uveljavitev vsega tega dveletno obdobje.

Medstrankarski špetiri, zlasti na republiški ravni se krepijo, najnovije je razdor v socialno-demokratični zvezi. Člani te stranke v možirški občini so se na meji njenega izvršnega odbora opredelili za ostanek v dosedanjem stranki, se pravi v SDZ-narodno-demokrati, ali Pirnatovi stranki. Mnene izvršnega odbora je seveda predlog, o katerem bodo na občnem zboru stranke v ponedeljek, 4. novembra ob 18. uri, odločali vsemi člani stranke. (jp)

Nesrečna je družba s takšnimi kriteriji. (jp)

Ekološki seminar

V zvezi dijakov Slovenije deluje tudi Ljubljanska ekološka skupina. Pričetki delovanja segajo že v leto 1983, ko se je skupina oblikovala na podlagi treh gibanj: ekološka klima, ekološka gibanja in Društvo za varstvo okolja. V soboto in nedeljo je skupina v Domu učencev Velenje pripravila Ekološki seminar. Udeležili so se ga predstavniki Zveze dijakov občin Novo mesto, Maribor, Kočevje, Zreče, Zagorje, Brežice in Velenje. Prisluhnili so

seminarem Ekologija in ekonomija ter Zanimiva Indija s stališča ekologije (diapozitivi). Ogledali so si tudi depozitive velenjskega rudnika in okolico jezera. Skupna ugotovitev s seminarja je bila, da je v občinah Kočevje, Maribor in Velenje delovanje ekoloških raziskovalnih taborov in nalog že zelo razvito. Seznanili so se tudi z delom Ljubljanske ekološke skupine, ki želi predvsem koordinirati delo področnih skupin. Gre za zgodovino ekologije,

Duška Lah

Prednost Pirnatovi stranki

Medstrankarski špetiri, zlasti na republiški ravni se krepijo, najnovije je razdor v socialno-demokratični zvezi. Člani te stranke v možirški občini so se na meji njenega izvršnega odbora opredelili za ostanek v dosedanjem stranki, se pravi v SDZ-narodno-demokrati, ali Pirnatovi stranki. Mnene izvršnega odbora je seveda predlog, o katerem bodo na občnem zboru stranke v ponedeljek, 4. novembra ob 18. uri, odločali vsemi člani stranke. (jp)

Rek ogromne količine apnena

Pobeljena Paka

Bela barva, znamenje čistosti. Žal pa ne moremo imeti takšnega občutka, ko vidimo belo reko. In takšna je naša Paka od Prelog dalje že nekaj dni.

Na občinskem sekretariatu za varstvo okolja so takoj ukrepali in skušali ugotoviti, kaj je vzrok takšnemu stanju.

Kot nam je povedal Emil Šterbenk, sekretar tega sekretariata, pride do reakcije potem, ko se pepel šoštanjskih termoelektrarn, ki vsebuje kalcijev oksid odplavlja z vodo in nastaja kalcijev hidroksid, ki priteče s transportno vodo v jezero. Ta raztopina vode in kalcijevega hidroksida potem teče po Lepenu v Pako in tam se začne reakcija s hidroksidom, različnimi hidrogen karbonati in CO₂, tako da se izloča kalcijev karbonat.

In zakaj je do teh kemičnih reakcij prišlo še sedaj, saj se je kalcijev oksid vodi pojavljal že prej?

Vseh odgovorov še nima, Emil Šterbenk pa nam je pojasnil, da se je sedaj, ko so v šoštanjskih termoelektrarnah začeli z aditivnim odzvepljevanjem povečala količina kalcijevega oksida v pepelu. Gre za ogromne količine, saj priteče letno v jezero okoli 10 milijonov kubikov transportne vode, kar predstavlja polovico prostornine jezera, ki ima skromne naravne pritoke.

MIRA ZAKOŠEK

JUTEKS

žalec

kemijsko-tekstilno podjetje Žalec, Hmeljarska ul. št. 1

proda oz. odda v najem

POSLOVNE PROSTORE

I. Žalec, Šlandrov trg št. 42 (nad mesnico)

Gre za prvo nadstropje poslovne zgradbe v centru Žalca, velikost 173 m² (pet prostorov, sanitarije in predprostor), sobna višina 3,5 m. Primerno za gospodarsko dejavnost s hitro postrežbo, pisarne ali mirno obrt.

II. Ložnica pri Žalcu (bivši objekti »Strojne«)

Gre za večji stavni kompleks v izmeri ca. 365 m² (funkcionalno zemljišče 1800 m²), ki obsega proizvodne, skladiščne in pisarniške prostore ter sanitarije. Primerno za kakršnokoli obrtno ali podobno dejavnost.

Ogled prostorov možen po dogovoru. Po proučitvi zbranih ponudb je možna prodaja (po predpisanim postopku) ali oddaja v najem. Cenjeni interenti naj se obrnejo na gradbeno referentko gospo Angelo Krašek v roku 15 dni od objave (telefon 712-121, int. 93).

Gorenje Servis

Preobrazba, žal, kasni

O preobrazbi Gorenja Servis so govorili na petkovi novinarski konferenci, ki so jo pripravili v Ljubljani. Direktor Todor Dmitrović je podrobnejše predstavil načrt preobrazbe Gorenja Servis, ki predvideva, da se servisne enote preoblikujejo v mešana podjetja. Žal z uresničevanjem te zamisli kasnijo, za kar pa Gorenje ni krivo.

Pomembno je, da se zapleni v Gorenju Servis, tudi tisti v enotah s sedežem v državah in republikah v preostalem delu nekdanje Jugoslavije, zavedajo pomembnosti povezanosti z matičnim podjetjem. Ni slučaj, da se

doslej nobena enota Gorenja Servis ni osamosvojila, podobno je tudi z enotami Gorenja Commerce. V tem Gorenjevem podjetju so se vsa predstavnštva že preoblikovala v hčerska podjetja, nekaj razstavnoprodajnih centrov, predvsem v Srbiji, pa so dali v najem zaposlenim v teh centrih. Pri svojem poslovanju pa bodo morali upoštevati normative Gorenja Commerce.

Gorenje bo s servisnimi in razstavnoprodajnimi centri predstavnštvi, ki so se med tem že preoblikovala v mešana podjetja, prisotno v prihodnje tudi v preostalem

delu Jugoslavije. Drugače si ni mogoče zamisliti delovanja servisne mreže za izdelke Gorenja. Po zadnjih ocenah je na ozemlju nekdanje Jugoslavije skupaj okrog 25 milijonov velikih gospodinjskih aparatov. Po mnenju predstavnikov Gorenja bo v ustreznih organih držav oziroma republik na ozemlju nekdanje Jugoslavije vendar le spoznalo prepričanje, da njihovi prebivalci potrebujejo najsodobnejše organizirane servis za Gorenjeve gospodinjske aparate. Brž, ko bodo rešili vprašanja v zvezi z lastništvom in določili pogoje za oblikovanje podjetij (meša-

nih, pa tudi družbenih) bodo v Gorenju Servis nadaljevali z aktivnostmi za ustanavljanje hčerskih podjetij. Teh naj bi bilo, na primer, na področju Srbije, trinajst.

Podbolno kot v drugih Gorenjevih podjetjih se tudi v Gorenju Servis zavedajo, da že doseženega prometa na področju nekdanje Jugoslavije s servisnimi uslugami ne bo mogoče več doseči. Prepričani pa so, da ga bodo začrneli vsaj 60%.

(vs)

Dražje komunalne storitve

Dvakrat v enem mesecu

Odvod smeti, proizvodnja in distribucija vode ter kanalčina, po domače rečeno so to komunalne storitve, so se v možirski občini podrazile dvakrat v enem samem mesecu. Prvič so jih na predlog Javnega podjetja Komunala povisili s prvim oktobrom, drugič pa konec prejšnjega tedna. Komunala je predlagala za vse omenjene storitve 25 odstotkov višjo ceno, člani občinskega izvršnega sveta pa se z utemeljitvijo za višje cene niso strinjali in so cene dvignili (znižali predlog) za 15 odstotkov. Komunalo med drugim mučijo tudi zapadle terjatve za komunalne storitve, pri tem pa je v nekaterih primerih pri izterjatvah brez moči. Največji dolžnik so Gorenjevi Mali gospodinjski aparati, zaradi tega pa je občinski izvršni svet sprejel sklep, da pri neplačankih Komunala storitev ne bo več opravljal. Naslednji problem so dolžniki za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča za lanskos in letosno leto. Precejšnje zneske dolgujejo podjetja, predvsem Gorenje GLIN, za njim pa še Smreka Gornji Grad, MGA Nazarje, Kovinarstvo Ljubno, ZKZ Mozirje in Iskra Ferit Ljubno. (jb)

Temeljna organizacija kooperantov Šoštanj gre po svoje

»Z močno zadrugo do kakovosti«

Spremembe v naši družbi nikar ne zaobidejo. Deležno jih je tudi kmetijstvo, ki mu bodo pot nadaljnje razvoja gotovo krojili zakon o denacionalizaciji, lastnjenju, pa tudi zakon o zadrugah naj bi bil eden iz paketa, ki naj bi stvari v demokratični družbi postavil na prave noge in pravo mesto. Kje je kmetijstvo občine Velenje danes, vpliv omenjenih novosti in s tem možnosti nadaljnje razvoja, ... so vprašanja, ki smo jih zastavili direktorju Temeljne organizacije kooperantov Šoštanj Marjanu Jakobu.

• Velenjska občina ne sodi med kmetijske. Pa vendarle, kaj predstavlja kmetijstvo v njenem gospodarstvu?

• Marjan Jakob: »Manj kot 3 odstotke je delež kmetijstva v gospodarstvu občine. To sicer ni zanemarljivo malo glede na visoko razvito industrijo v njej. Njegova pomembnost se kaže predvsem v pokrivanju celotnih potreb po hrani (zlasti govejem in perutninskem mesu, mleku, jabolkah). Kljub veliki potrošnji mesu in hmelj izvajamo. Kot zanimivost s proizvodnjo mleka (215 kmetij) smo prvi v Sloveniji med rečji rjave pasme, prav tako po litru mleka na kravo. Od republike poprečja izstopamo za okrog 1000 litrov po kravi. Z dobrimi dosežki se ponašamo kmetijski šaleške doline še pri proizvodnji mladega pitanega goveda (trije pitanci in več na kmetijo ali 1009 kg mesa). Poznajo se prizadevanja po posodobitvi in delo naše kreditno-hranilne službe.«

• Torej je bilo marsikaj narejeno v preteklih letih, kaj pa v prihodnjih?

• Marjan Jakob: »Količinsko smo naše načrte res izpolnili, celo presegli smo jih. Levji delež pri tem imajo vlaganja. Ta so bila v preteklih precejšnjih, v zadnjem jih skorajda ni. Ni pravega posluha za razvoj te gospodarske dejavnosti v občini. Brez subvencij pa kmetijstvu ne bo šlo. Ob prekiniti trgovanja s preostalimi republikami in porajinama v bivši Jugoslaviji bodo potrebe po proizvodnji hrane doma večje. Stanje zaenkrat obvladujemo.«

• Marjan Jakob: »Mislim,

Res pa je, da bomo morali kmetijci v občini hitro pristopiti k prestrukturiranju. Obetajo se nam namreč velike težave, če ne bo prišlo do rajonalizacije. Naročni pogoji nam sicer ne dopuščajo velike izbire (predelovanje mleka, mesa, vzreja telet), ostajajo pa neizčrpane možnosti kako-kakovstne proizvodnje glede na dejanske površine. Seveda ob posodobitvi strojnega parka. Tega pa se vsi kmetje ne zavajajo dovolj dobro.«

• Pravite, da vaši načrti ne toliko doseganje količinske, ampak kakovostne proizvodnje.

• Marjan Jakob: »Tako je, če hočemo preživeti in se približati evropskim zahtevam je to nujno. V občini Velenje imamo okrog 5000 hektarjev obdelovalnih površin, na katerih se je intenzivno obdelave sicer v zadnjem času povečala. Pa vendar še ne pri vseh in povsod dovolj, pa naj si gre za čiste ali mešane kmetije. S temeljno organizacijo kooperantov sodeluje 475 kmetij, od tega je več kot polovica čistih. Drugo slabo polovico predstavljajo mešane kmetije, med katerimi je 30 do 40 odstotkov pomembnih za kmetijsko proizvodnjo v dolini, pa tudi možnosti zasluga na teh so večje kot to danes menijo njihovi gospodarji. Nič drugače ni pri čistih kmetijih, med katerimi bi prav tako lahko nekatere pridigli v skupno vrtec več kot dajo. Vlak preusmeritve teh kmetij smo zamudili, ker časi za »pobiranje« niso primerni. Pogoji kreditiranja, naložbe, ... Tudi to so razlogi za vztrajanje pri kakovostenjši proizvodnji in posodobitvi strojnega parka.«

• Zakon o zadrugah še sicer sprejet predvsem zaradi sportega 10. poglavja okrog lastnjenja živilsko-predelovalnih obratov. Novembra naj bi bil sprejet, do konca junija prihodnje leto pa naj bi bil čas za preoblikovanje temeljnih organizacij kooperantov. Kakšen bo vpliv omenjenega zakona na razmere v kmetijstvu občine Velenje?«

• Marjan Jakob: »Mislim, da se že prilagajamo novim razmeram, novemu načinu delovanja. Vpliv bo zakonodaja gotovo

Marjan Jakob

prišlo do določenih sprememb med velikimi in malimi kmetji, do bistvenih pa zaenkrat ne. Pri razmišljaju o boljših časih pa bo najbrž na kakšni kmetiji treba izkoristiti možnosti dopolnilne dejavnosti (vrtčkarstvo). Prav tako pa zadružna Šaleška dolina ali kako se bo pač imenovala ne bo mogla kreniti na pot razvoja brez gozdarstva.«

• Ali je občutek, da je zakon o zadrugah bolj pisan na kožo več kot malih kmetov, varljiv?«

• Marjan Jakob: »Cena proizvoda in interes velikih kmetov bosta v prihodnje močno odvisna od davčne politike. Dokler bo še majhen kos zemlje v Sloveniji predstavljal socialno varnost, se tega ni treba batiti. Šele z dosegom precej ugodenje živiljenjske ravni bomo lahko razmišljali in se lotili zaokroževanja kmetij.«

• Kakšno zadrugo načrtujete? • Marjan Jakob: »Misel o majhni zadrugi in njenem delovanju po starem ne pride v pogled. Le močna zadruga bo sposobna uresničevati planske cilje. Ti pa posegajo poleg proizvodnje hrane še na ceno izdelka in repromateriala. Povedano z drugimi besedami oskrba vseh članov z najcenejšim repromaterialom in dosegajo čimvišje cene proizvoda na trgu. Prevladovati bodo morali skupni interesi njenih članov. Prav tako pa bo zadruga moral biti takšna, da bodo tisti, ki bodo vstopili skozi njena vrata, dobili odgovore na vsa vprašanja na enem mestu in v enem prostoru. Zato pa ne moremo pristajati na enaka izhodišča brez upoštevanja dosedanega razvoja in zatecenega stanja. Upiram se prenosu selekcijske službe v zavod, ker bi to pomenilo nazadovanje. Verjetno pa bo ena od prvih nalog zadruge v velenjski občini razmišljanje o finalizaciji kmetijske proizvodnje in možnosti tovrstne ponudbe na trgu.«

• Ob novih razmerah in zahlevah pa najbrž razdržitev temeljne organizacije kooperantov z Ero, pod streho katere je ta dolga leta delovala, ni ujela pravega trenutka, ali pa jo uvrščate med spodbudne začetke?«

• Marjan Jakob: »Ne eno in drugo, ker razdržitev ne bi smela vplivati na poslovne odnose. Sodelovanja si želimo z Ero tudi v prihodnje, najbrž pa bodo osnove za to drugače od dosedanjih. Želim določene stvari nazaj in upam, da se bomo v zavodljstvo vseh pametno dogovorili o vsem tem. Cilje imamo tako eni in drugi, treba pa jih bo uresničevati po tej ali drugi poti. Odprli smo se že širše, dokaj uspešno, in naša želja je, da bi krepili odnose še s preostalimi subjekti v občini. Z obvladovanjem položaja v kritnih časih dokazujemo, da smo resen partner do vseh naših kupcev, sodelavcev v občini in tudi izven nje.«

T. Podgoršek

LIR

Trgovina z gradbenim materialom
Tel.: 063/855-646, odprta od 7. do 17. ure, sobota od 7. do 12. ure.

FOTO STUDIO CENTER
ekspres razvijanje filmov
slike za dokumente v petih minutah
NAMA, II. nadstropje

Trgovsko podjetje p. o.
"Savinjski magazin Žalec" 40
Šlandrov trg 35 - 63310 Žalec

Kako kupovati ugodno?

Povprašajte po kreditnih pogojih
v prodajalnah
SAVINJSKEGA MAGAZINA ŽALEC

Trgovsko podjetje p. o.
"Savinjski magazin Žalec" 40
Šlandrov trg 35 - 63310 Žalec

Kakor je v glasbi, tako je tudi pri hrani. Nasprotja se lahko povežejo v koncert in harmonijo.

Vsako soboto vas na prijeten večer ob glasbi in domači hrani vabijo v restavracijo Blagovnice Polzela, Savinjskega magazina Žalec. Dokazali vam bodo, da ni večje ljubezni, kot je ljubezen do dobre hrane.

**V restavracijo BLAGOVNICE POLZELA
vas vabijo že to soboto zvečer.**

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Kreditne pole za nakup v prodajalnah Savinjskega magazina Žalec lahko odslej dobite tudi na uredništvu Našega časa.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

LES PRAVEGA KOSTANJA

Les odkopujemo preko:
območnih gozdnih gospodarstev
območnih kmetijskih zadrug

Plačila so kvalitetna in garantirana!

Za vse informacije se obrnite na
našo komercialno službo, telefon
(0608) 81-349, oziroma na naslov:
**JUGOTANIN, Hermanova 1,
68290 Sevnica**

Zadnja jesenska opravila na pašniku

Pašna sezona v Zg. Savinjski, na Koroškem in na Pohorju na skupnih pašnikih se je zaključila, saj je pašnike pobelil sneg. Tudi v dolini se bo pašna sezona kmalu končala. Pred zaključkom sezone oz. predno zapade prvi sneg tudi na dolinske pašnike pa je potrebno opraviti še nekatera dela. Ta dela, ki jih bomo navedli v nadaljevanju je potrebno opraviti tako na visokogorskih skupnih pašnikih, kot na nižinskih pašnikih. S temi ukrepi bomo pripravili pašnika na zimski počitek in na boljši in hitrejši start rasti v spomladanskem času.

Prvo opravilo je sprehod po celotni površini pašnika in razgibanje tistih mest, kjer je živina blatila oz., kjer je organski gnoj, če smo ga trosili, ostal preveč na debelo, ter košnja pregnojenih

otočkov trave in plevela. To delo opravimo zaradi lažje prezimive trave, ki mora tudi pod snežno odojo dihati. Če pa pustimo blato nerezgrabljeni, trava ne dobi dovolj kisika in prične odmirati, na to mesto se naselijo različni škodljivci, ki se dodatno slabijo travne bilke in zato najdemo spomladi, ko sneg skopni, rjave lise brez travne ruše, na katere pa se hitro naselijo različne plevelne vrste, ki slabšajo kvaliteto travne oz. pašnika.

Druga skrb oz. opravilo pa je namenjeno ograji. Tudi ograjo moramo pripraviti na zimo. Težak, moker sneg ali pa pojav »žledu« lahko močno poškoduje ograjo, če ta ni pripravljena na zimo. Hkrati z odklopitvijo z električnega omrežja moramo zrahljati tudi napete žice. Če

sмо ograjo postavljali po vseh pravilih in v skladu z navodili, potem imamo na večih mestih tudi napenjalce (roto ali pa katere druge — vinogradniške na primer). Sedaj ob koncu paše pa popustimo te napenjalce, da je žica mlahava, kajti s tem bomo preprečili nepredvideno trganje žice ali izolatorjev, ter kolov ob pojavi »žledu« ali težkega mokrega snega.

S tem, ko smo popustili tudi napetost žice okoli pašnika smo opravili še zadnje delo pred zimskim počivanjem pašnika. Spomladi pa vas čakajo druga dela, na katera pa bomo spomnili naslednje leto ob pričetku pašne sezone.

ZŽV CELJE
Tatjana Pevec,
dipl. ing. agr.

Rezultati poskusov na različnih hibridih

Kako izbrati pravo koruzo?

Pridelovalci koruze dobro vedo, kako pomembna je pravilna odločitev pravega hibrida koruze za setev. Na tržišču se pojavlja vedno več različnih hibridov, ki so izbrani na podlagi večletnih makro in mikro poskusov na poskusnih poljih v Rakičanu in v Jabljah. S sodelavko, ki delava v kmetijski svetovalni službi občine Velenje, sva izvedli poskuse seteve različnih hibridov tudi v naši dolini. Izbrali sva si stiri lokacije: v Paški vasi, na Družmirskem polju, v Lokovici in v Silovi (v Šentilju) ter preizkušali šest hibridov: PIONEER EVA, PIONEER CARLA, PIONEER HELGA, PIONEER MIRNA, BC 318 in MEDIMUREC 38.

Na teh parcelah sva redno spremljali rast koruze od setve do žetve. Nain cilj je bil tudi ugotoviti, kako so ti hibridi primerni za siliranje — glede na zrelost koruze. Vreme v letosnjem letu v času setve koruze ni bilo naklonjeno pridelovalcem. V zadnji dekadi aprila je bilo suho in čeprav zemlja še nima dovolj ogreta za setev, so nekateri koruzi že posejali. V začetku maja se je pričelo deževje, ki je trajalo približno tri tedne. Zemlja se je še bolj ohladila, na težjih tleh je voda zastajala in marsikdo, ki je sejal pred 1. majem je moral setev koruze ponoviti, ker je koruza v vodi propadla. Že nekaj let kmete opozarjam, naj s setvijo koruze ne hitijo, saj setev v hladno zemljo povzroči slabši in počasnejši vznik in takšna koruza je bolj dovetna za škodljivce in bolezni: (npr. napad švedske mušice). V letosnjem letu se je to po kazalo tudi v praksi. Koruza, ki je bila posejana prve dni maja pa tja do sredine maja, je kalila oziroma prodrala iz zemlje 14–21 dni, saj je bila površina zemlje od vsakodnevnega deževja zbita. Koruza posejana po deževju, je vznikla v tednu dni. Po deževju je prišlo obdobje sončnega in vetrovnega vremena, ki je že tako zbita tla še zaskorljivo. Marsikje smo misili, da koruza sploh ne bo vznikla, toda po rahlem dežju je koruza le prikulala iz zemlje. Vznik je bil marsikje zelo neenakomeren, vendar glede na vremenske neprilike precej zadovoljiv.

Deževje po setvi je marsikje povzročilo tudi izpiranje škropiva v globje plasti zemlje ali celo odtekanje z njiv. Marsikdo je izvedel korekcijsko škropljenje, tu in tam pa smo lahko opazili tudi nekoliko bolj zapaveljeno njivo.

Dež je izpiral tudi hranila, zato je bilo letos treba za dober pridelek 2 x dognojit z dušikom.

V juniju in juliju je bilo toplo in tudi padavin je bilo dovolj za ugoden razvoj koruze. Vreme je bilo ugodno tudi v času, ko je koruza prehajala iz mlečne v voščeno in v polno zrelost.

Svetovalna služba je povabila kmeme na demonstracijske polje, kjer smo skupaj ugotavljali koruze za siliranje s pomočjo mlečne črte, ne samo po občutku na »noht«. Človek o ugotavljanju po mlečni črti ste si lahko prebrali tudi v Našem času. Veliko kmetovalec je letos to upošteval in s tem se je kakovost sileza izboljšala. Napisala bi se nekaj ugotovitev, ki sva jih opazili pri opazovanju poskusnih sort koruze.

PIONEER HELGA — najrajej izmed sort v poskusu. Primerena je za zrno in za silažo v hribih. Odporna je proti poleganju, opazili pa sva pojav koruzne bulave sneti.

BC 318 je hibrid, ki je med kmeti poznan in zelo cenjen. Tudi letos je pokazal, da daje dobre rezultate. Primeren je tudi za

manj intenzivno tehnologijo pri-delovanja.

PIONNER MIRNA daje dosti zelene mase, pa tudi precej storža. Odporna je na neugodne ra-sne razmere, na lom in polegaj-šte. Zelo dobra je tudi kvaliteta silaže.

PIONEER EVA — po času dozorevanja je kasnejši od BC 318 in MIRNE. V naši dolini je za siliranje primeren na lažjih tleh in v nižinskem območju ZE Smartno. Kvaliteta silaže je zelo dobra.

PIONEER CARLA — vznik je bil slabši od ostalih hibridov, vendar pa je skoraj vsaka rastlina imela 2 storža. Po zrelosti je kakšen dan kasnejša od EVE.

MEDIMUREC 38 — daje zelo dosti zelene mase in dosti zrnja, vendar je za naše podnebne razmere prepozen.

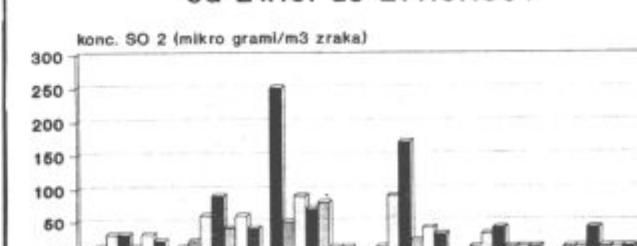
Opazili sva tudi, da so posevki koruze pri nas nasprošno prego-sti. Zaradi tega je manjši delež suhe snovi storža v skupni snovi, večji delež stebel, je manj storžev in ti so manjši, koruza je slabše odporna proti poleganju. Posevki, kjer je bil sklop pravilen, so imeli dosti lepše storže.

Zato pridelovalci pazite na pravilen sklop, saj je kvaliteta pridelane krme pomembnejša od količine.

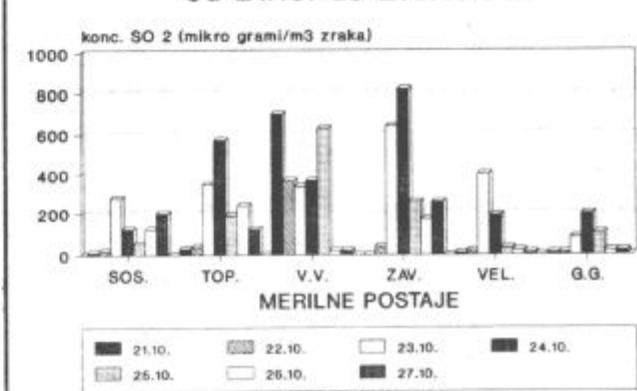
Kmetijska svetovalna služba Velenje
Anica Ugošek

ONESNAŽENOST ZRAKA

DNEVNE KONCENTRACIJE od 21.10. do 27.10.1991

MAKS. POLURNE KONCENTRACIJE od 21.10. do 27.10.1991

Gorsko turistični center - GTC KOPE

CENIK SEZONSKIH SMUČARSKIH VOZOVNIC ZA SEZONO 1991/92

	Redna cena	Cena s popustom
Odrasli	7.800 SLT	7.000 SLT
Otroci do 14 let	5.200 SLT	4.700 SLT
Družinska (najmanj 3 člani)		20% popust

Opomba: Popust imajo imetniki sezonskih vozovnic v zimski sezoni 1990/1991

Ob nakupu vam omogočamo plačilo na 3 obroke (50% polog in 2 čeka)

Čas prodaje: od 15. oktobra do 30. novembra 1991!

Informacije in prodaja: Glavni trg 41, Slovenj Gradec

Telefon: 0602/ 42 - 391, telefax: 0602/ 41 - 668

Mercator - Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje p.o.

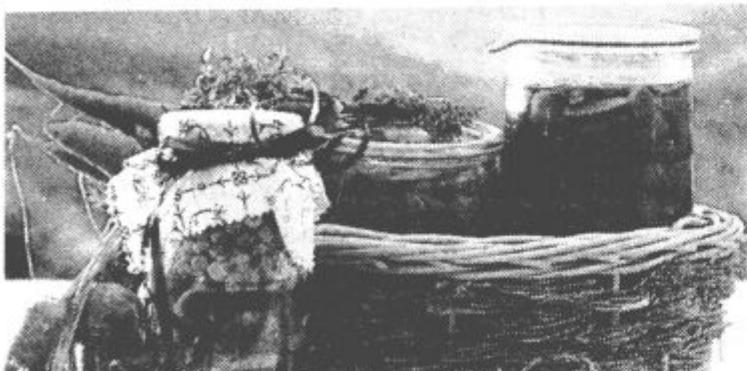
Mercator -ZKZ Mozirje

DE trgovina in gostinstvo

Tudi v naših poslovalnicah vam nudimo ugodne pogoje za nakup ozimnice. Trgovine so dobro založene, cene so ugodne.

Če se odločite za nakup dry, premoga in kurilnega olja, se oglasite pri nas, še preden vas presenetita zima in mraz.

Prav tako si lahko pri nas izberete vse za vašo shrambo in zamrzovalno skrinjo; krompir, jabolka, zelje, svinjske polovice, proizvode ETA...

Izbrano blago lahko kupite na kredit LB. Višina kredita je do 10.000 SLT na štiri obroke, prvi obrok poravnate ob nakupu. KREDIT JE BREZOBRESTEN, kupec plača le 5% zavarovalno premijo. Lahko pa se odločite tudi za nakup s tremi bančnimi čeki.

Ponujamo vam tudi možnost nakupa s KARTICO MERCATOR, ki vam omogoča brezgotovinsko plačilo z odlogom do 30 dni in brez obračuna obresti za navedeno obdobje.

Vabijo vas trgovine ZKZ Mozirje!

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

Ljubljana
Območna enota Celje

objavlja

prosto delovno mesto

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA ZA ZASTOP RAVNE PRI ŠOŠTANJU — GABERKE

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo srednjo strokovno izobrazbo (V. stopnja) in
- najmanj 1 leto delovnih izkušenj

Prednost imajo kandidati s stalnim bivališčem na področju zastopa.

Za delovno mesto je določeno 3-mesečno poskusno delo.

Lastnoročno napisane prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v 8 dneh od dneva objave na naslov: Zavarovalnica Triglav, d.d., Ljubljana, Območna enota Celje, Mariborska c. 1, Celje.

FARMIN —

POSLOVNI SERVIS, d.o.o.

Trg mladosti 6
63320 VELENJE

Nudimo vam

NAJEM PROSTIH POSLOVNICH PROSTOROV

v poslovni zgradbi na Trgu mladosti 6, v Velenju, v izmeri ca. 300 m².

Prostore oddajamo v najem tudi po segmentih.

Možnost vselitve 1. 12. 1991.

Poslovni prostori so primerni za pisarniško poslovanje ali za mirno obrt.

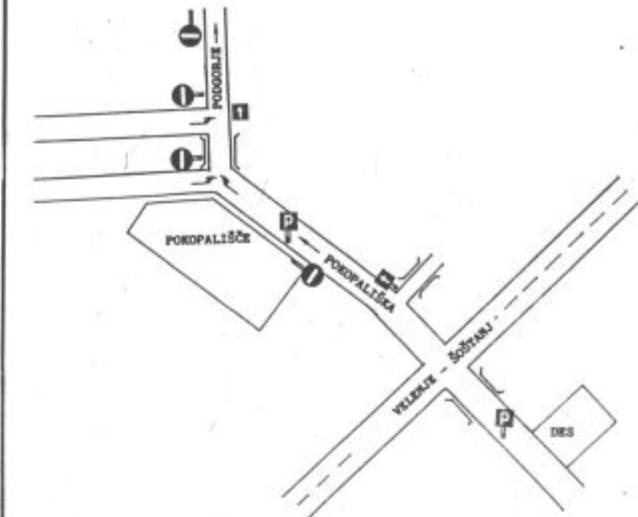
Vsi zainteresirani se oglašajte na naslovu.

Izid nagradnega žrebanja anketirancev KOVINO-TEHNE Celje, ki je bilo opravljeno 28. 10. 1991:

1. Prvo nagrado, garnitura natikalnih ključev, prejme MARJETA KNEZ, Lokovica 6, 63325 Šoštanj;
2. Drugo nagrado, stensko uro, prejme JOŽE NUNČIČ, Veliki vrh 1a, 63327 Šmartno ob Paki;
3. Tretjo nagrado, plinski vžigalnik, prejme ANDREJ NOVAK, Salek 93, 63320 Velenje.

Nagrajencem čestitamo in jih obveščamo, da bodo nagrade prejeli po pošti.

KOVINOTEHNA
— MARKETING

Občane obveščamo, da bo v petek 1. novembra spremenjen prometni režim na pokopališču v Podkraju. Promet bo potekal enosmerno tako, da bo možen prihod na pokopališče z magistralne ceste Velenje-Šoštanj, povratek pa preko Podgorja in Šaleške magistrale. V izogib preveliki gneči na parkirnem prostoru pred pokopališčem, priporočamo parkiranje na dovozni cesti proti DES. Prosimo, da upoštevate prometno signalizacijo.

Komunalno podjetje Velenje

ŠPORTNO REKREACIJSKI ZAVOD *rdeča dvorana*

63320 Velenje, Šaleška 3
telefon (063) 855-741, 854-641

OBVEŠČA

vse zainteresirane, da imamo za oddajo v najem POSLOVNI PROSTOR v površini 87 m². Poslovni prostor je primeren za storitveno dejavnost oz. pisarniško poslovanje. Vsi zainteresirani naj pošljejo pisne prijave s programom koriščenja prostorov, najkasneje 8 dni po objavi razpisa. Dodatne informacije na tel. 855-741.

VABI K SODELOVANJU

prodorno, inovativno ter dinamično osebo, ki se je pripravljena spoprijeti z nalogami s širšega področja marketinga.

Od kandidata pričakujemo visoko ali višjo izobrazbo ter uveljavljene uspehe pri dosedanjem delu.
TP DOLINA, p.p. 118, Velenje.

gorenje notranja oprema

d.o.o., Partizanska 12

VABI K SODELOVANJU MLAJŠE, sposobne, kreativne in odločne strokovnjake, ki bi bili pripravljeni s svojim znanjem in prodornostjo uresničevati zastavljene cilje na področju prodaje naših kuhinj in kopalnic, zato

razpisuje delovno mesto

DIREKTOR PRODAJE

Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo:

- najmanj visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj,
- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika,
- vodstvene sposobnosti.

Izbranemu kandidatu, ki bo imenovan za dobo 5 let, s trimesečnim poskusnim delom, bomo zagotovili:

- stimulativno plačo
- rešitev stanovanjskega problema,
- strokovno usposabljanje,
- ustvarjalno in polno svobodo ob doseganju zastavljenih načrtov

Pisni priglasitvi z opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati priložijo dokumente o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi in sicer na naslov: Gorenje Notranja oprema, d.o.o., Kadri, organizacija in splošne zadeve Partizanska 12, 63320 Velenje

Kandidate bomo izbrali v 30 dneh po končanem zbiraju prijav, o izbri pa jih obvestili v nadaljnjih 8 dneh.

Z javnimi deli na pomoč kulturno-zgodovinskim spomenikom

V okviru aktivne politike zaposlovanja poznamo tudi tako imenovana javna dela. Leta je bil v spomladanskih mesecih razpis za tovrstna dela in v Velenjski občini so odborili dva projekta. Del finančnih sredstev za udeležence javnih del namreč krije IS skupštine občine iz proračunskih sredstev, drugi del pa Območni zavod za zaposlovanje.

V pomladanskih mesecih so v Velenjski občini uspešno izpeljali prvo javno delo. Tako so trenutno brezposelni pomagali pri čiščenju obrežij reke Pake, akcijo pa so po dokončanju ocenili kot uspešno.

7. oktobra pa je steklo drugo javno delo in hkrati tudi zadnje v letošnjem letu. 15. brezposelnih pomaga pri obnovi kulturno-zgodovinskih spomenikov, konkretno pri obnovi šaleškega in velenjskega gradu. Zanimanje je bilo presestljivo veliko, pri-

javilo se je namreč nekaj več kot trideset oseb. Dela naj bi trajala 3 mesece, če bodo to dopuščale vremenske razmere, sicer pa jih bodo nadaljevali spomladi.

Tudi v sosednjih občinah trenutno poteka kar nekaj javnih del; v Mozirju čistijo Savinjo, na Ravneh na Koroškem urejajo ceste, deluje pa tudi skupina z imenom Međurčki, ki čuva otroke ... Zanimivo pa je, da je bilo v drugih občinah precej teže pritegniti brezposelne v to vrsto zaposlitve. Verjetno so socijalne stiske v velenjski občini nekoliko večje tudi zaradi manj možnosti za priložnostna dela. Zaenkrat so vsa javna dela organizirana na prostovoljni bazi, namenjena pa so predvsem tistim, ki ne prejemajo nobene denarne pomoči. Zavod za zaposlovanje krije delavcem 80 % zajamčenega osebnega dohodka, Izvršni svet pa prispeva stimulativni del. Poleg tega je poskrbljen za malico in povračilo prevoznih stroškov.

bš

Trgovina z mešanim blagom
Koroška 8c, Velenje
Tel.: 855-998

Resnična solidarnost

Preteklo nedeljo je bila v domu kulture Velenje solidarnostna prireditev za žrtve vojaške agresije na Hrvatih. Hrvatski dramski umetniki ter popularne Tajči in Josipa Lisac so navdušili publiko, med katero je bilo še največ mladih. Skupaj je bilo v dvorani 170 takih, ki so bili pripravljeni za solidarnost odštečti 300 SLT oziroma mladina 200 SLT. Celotni prispevek Velenjanov 45.900 SLT bi bil lahko večji, če mnogi ne bi obsedeli v udobnih foteljih in od tam spremiljali kako se bo izšel ultimat Dubrovniku.

Prišlo je tudi nekaj mladih fantov, ki so iskali po žepih denar za vstopnice, a ga niso našli. Pristopila je upokojenka Anica Podlesnik in trem fantom kupila vstopnice.

Nekateri pač vedo za kaj gre,

Marjan Marinšek

Vsi sveti in verne duše

Začetek novembra je v katoliški Cerkvi zaznamovan s spominom na vse svetnike (1. november) in vse umrle verne (2. november).

Vsi sveti — 1. november

Praznik vseh svetnikov se je pojavit že v 4. stoletju, vendar najprej kot spomin na vse svete mučence. Praznoval se je v času po binkoštih, od posvetne Pantheona v Rimu v cerkev sv. Marije ad Martyres (pri mučencih) okoli 1. 610 pa se je ustalil 13. maja. Papež Gregor IV. je praznik v začetku 9. stoletja prestavil na 1. november. Dobil je tudi novo vsebino. Ni bil več samo praznik mučencev, ampak vseh svetih.

Razlogi za takšen praznik so bili vsaj dvojni. Število svetnikov se je povečalo tako, da se ni bilo mogoče vsekoga spominjati v bogoslužju. Poleg tega bi naj Cerkev s tem popravila napake in slavi-

Ekspresivnost in strukturalnost v slikarstvu Petra Matka

V slovenskem prostoru nam ne manjka likovnih ustvarjalcev, zato se galeristi vsako leto posebno težko odločamo o izboru avtorjev, ker je vedno premalo mesecov v primerjavi z možnostmi, ki bi jih lahko uvrstili v program. Včasih morda naredimo krivico katemenu izmed slikarjev, ko ni takoj uvrščen v program. Množično pa se pokaže, da je bilo potrebno počakati kakšno leto v dobro slikarju, ki je prav zradi dokazovanja svojih kvalitet v tem času še marsikaj pridel.

Matko v tej galeriji prvič samostojno razstavlja. Škupinsko je večkrat razstavljal s Saleškimi likovniki, prvič leta 1980. V vseh teh letih so še vedno prisotne njegove osebne lastnosti: skromnost, zadržanost in delavnost.

V sedemdesetih letih, ko je Matko začel slikati, še sam ni razmišljal, da bo slikanje zamenjalo njegovo prvotno poklicno usmeritev. Že prva leta šolanja na poklicni šoli ga niso osrečevala, kljub njegovemu mlaštvu. Po temeljitem premisleku je takoj po prvi zaposlitvi svoj poklic zapustil in nadaljeval študij slikarstva na Pedagoški akademiji, kar bi moral storiti že prej, če bi zbral dovolj poguma. Šele uspešen zaključek študija je Petru vrlil več zamozavesti.

Kot član Šaleških likovnikov je bil vedno prisoten na vseh izobraževalnih tečajih in poskušal osvojiti čim več podatkov, ki jih je bilo mogoče dobiti za nadaljnje delo. Po vsakem takem tečaju je o vsem razmišljjal in veliko delal.

O svojih delih je sprva sodil predvsem sam ali pa morda še njegovi najbližji prijatelji. Pri izjavah je zelo preudaren in samokritičen, kar ga včasih morda ce-

lo zavira pri hitrejšem iskanju lastnega izraza in tehnične dovršenosti.

V njegovem dosedanjem delu, ki je bilo začeto z realističnimi pokrajinami in predvsem portreti, opazimo hiter preskok iz iskanja drugačnega posredovanja.

Že leta 1989 so nastajala dela, v katerih je izrazito prisotno neučinkljivo iskanje lastnega izraza in izvirne tehnike. Sprva preslikaval reprodukcije starih mojstrov, ki so mu služile kot podlage.

Slikal je z grafičnimi barvami, ki so mu omogočale maksimalne efekte, avtor pa jih je oblikoval skladno s svojimi zahtevami. S tem načinom je izstopil iz klasične krajine in figuralike v abstractno. Vse te rezultate je dosegel s sintezo tekture, oblike in direktno svetlobe.

Naslednja faza je še korak naprej. Reprodukcija kot podlaga sedaj odpade. Razvija pa vse bolj abstractne tendence, v katerih so sicer še prisotni elementi eksprese. Že prej obravnavano tehniko kombinira s kolažem kartona in polvinila v fragmentarnih plasteh; poleg tekture barve, čopica in z dodajanjem svetlobe učinkuje večplastno.

Primarni motiv še vedno ostaja krajina. V zadnjih dveh letih zasledimo v delih Petra Matka analitično abstrakcijo, ki je vidna v izvirnosti ideje in sloga avtorja.

Po vseh predhodnih fazah je končal pri novi figuraliki. V zadnjih slikah opažamo vse bolj očitne poudarke v strukturi in kopiranju različnih materialov, ki iz slike skoraj že prehajajo v objekte. Ograjuje jih prostor-ploskev, v katerem so postavljene. Pri izbiro materialov so Matkove ideje neizčrpne. Vsaka rešitev mu odpira novo in tako vse bolj osmišljajo sliko, ne samo kot iluzijo prostora, ampak v prostor tudi zavestno posega.

Vsa ta iskanja so vezana tudi na arheološko in etnološko tradicijo Slovencev, ki jo najdemo v slikah Alegorija Vaške situle, Bačičin predalnik, Domače polkno, Panjske končnice, itd. Peter Matko še ni končal svojega iskanja lastnega izraza, čutiti pa je, da se počasi ustavlja. To obdobje bo gotovo trajalo še nekaj časa, kajti avtor išče izraz, ki bo samo njegov. V umetnosti pa je enostavnost zelo težko dosegči.

Milena Koren Božiček

Za mir ob 1. novembru

Živimo v svetu popolne razlogevenosti ...

Boji divjajo na vseh straneh sveta. Kako nesmiselno je umiranje ljudi tudi pri nas, na Hrvatkem. Apokalipsa je z vso groznotnostjo segla v te predele. V kravarem uničevanju postajajo krvavi tudi udeleženci vojne morije.

Še ni dolgo, ko so v oknih mnogih državljanov gorele svečke. Želeli smo, da prinesajo mir, da odvržejo nasilje. Temna senca grozot se je raztegnila kot pošasten oblak čez vse nebo. Vsemu navkljub se približuje prvi november.

Dan, ko bomo mislili na ničevost življenja, na življena, ki jih vsemu navkljub nismo pozabili.

Plamen brleč sveče bo segal do neba. Ob njem bomo pa tihem upali, da bo vendar prišel mir. Naj vendar že umrejo solze na obrazih nesrečnikov, ki so izgubili svoje na fronti.

Plamen sveče bo prodrl v vsako srce, in v vsakem srcu zanetil tih upanje: saj mora priti, mora, tisto najdražje vsake biti, tisto, kar si človek želi in zaslubi: v miru živeti in v miru umreti!!

Smrt je zakonito dejstvo. Naš odnos do pokojnih je vedno svetel, prežet z nemirljivo ljubezijo. Ta sega v vernočnost, je brezmejna. Tako brezmejna, kot je brezmejno človek v vesoljstvu. Tisti človek, ki si želi, biti večen. Saj tudi je: materija in duh sta neuničljiva! Verjemimo.

Potem nam bo tudi laže, stati ob gomili, ob prižganih sveči, z belo rozo, in misli in ponovno ljubiti vse, ki jih imamo radi.

Viš

31. OKTOBARA

LETA 1969

31. oktober je še zlasti pomemben dan za vse bančnike in njihove varčevalce, saj je ta dan svetovni dan varčevanja. Ker v naši rubriki »bančniške« novice niso ravno zelo pogoste, je prav, da jim vsaj na ta dan posvetimo nekaj več prostora. Zato smo iz Šaleškega rudarja izbraličanek z naslovom »Velenjanci vse bolj pridni varčevalci«:

»Danes je svetovni dan varčevanja. Tudi v Šaleški dolini marašča iz leta in leto število varčevalcev, večja pa so tudi vlogi. Pred dnevnim varčevanjem smo zato obiskali podružnico KB Celje v Velenju in izvedeli marsikaj, kar bo verjetno zanimalo tudi naše bralce. V okviru KB Celje, podružnice Velenje, imajo razvite tri vrste varčevanja, to je hranilne vloge na vpogled, vezane hranilne vloge na odpovedni rok ter namenske vloge, predvsem za stanovanjsko gradnjo. Ob koncu septembra je bilo na 9.400 knjižnicah 14.500.000 dinarjev navadnih hranilnih vlog, na 1.050 knjižicah 5.250.000 din vvezanih hranilnih vlog, za stanovanjsko izgradnjo pa je 366 varčevalcev zbralo doslej že 2 milijona din.

Kot je povedal direktor Cyril Pilich, si zadnje čase predvsem prizadevajo, da bi zagotovili hitrejše naraščanje vezanih hranilnih vlog. Zdaj jih je za 5.200.000 din. Če bi te vezane hranilne vloge povečali za enkrat, kar pa ne bi bilo neizvedljivo, bi lahko banka dodelila denar za tako investicijo, kot je npr. izgradnja nove tovarne LIK Šoštanj.

VARČEVATI SE IZPLAČA

KB Celje, podružnica Velenje je izplačala lastnikom hranilnih knjižic na račun obresti za vloge za lansko leto kar 900.000 din (beri: 90 milijonov starih din). To je precejšnja vsota. Obresti in solidno poslovanje nedvomno močno povečujejo zaupanje občanov do denarnih zavodov. Zato tudi ni čudno, če se število varčevalcev in obseg naloženega denarja hitro veča. V velenjski KB imajo precej stalnih varčevalcev, to je takih, ki ob prejemu osebnega odhodka del denarja naložijo na hranilno knjižico. Med temi rednimi varčevalci je tudi precej velenjskih rudarjev.

Seveda pa kljub izredno zadovoljivim rezultatom pri KB še niso izkoristili vse možnosti, da bi bilo varčevalcev še več in da bi občani imeli v banki še več privarčevanega denarja. Načrtov za to je precej, podrobnejše pa bomo o tem poročali v prihodnji številki.

KAJ PA PRIPRAVLJAJO BANČNIKI ZA 31. OKTOBER?

Tudi ob letošnjem Dnevu varčevalcev — 31. oktobru bo za varčevalcev več prireditev. Nekaj Velenjanov je bilo zadnjo sredo na zabavno glasbeni oddaji v Ljubljani. Včeraj je bila pri naših sosedih, v Slovenj Gradcu, osrednja proslava ob 100-letnici hranilništva v Mislinjski dolini, danes pa bodo v Pedetretku odprli pionirsko banko: pionirji bodo sami opravljali v tej banki vse posle.

Zaposleni v KB Velenje bodo danes, 31. oktobra, izročili vsem tistim, ki bodo obiskali KB, priložnostna darilca — kovanec Friderika II. Mladino želijo še posebej pripraviti do varčevanja, in to klub dejstvu, da odpade 10% (to je kar 400.000 din) na mlaide varčevalce. Ob svetovnem dnevu varčevanja pa bodo v velenjski KB tudi pogostili vse varčevalce, ki se bodo mudili v banki. Velenjanci! Obdržimo tudi še vnaprej sloves pridnih varčevalcev. Koristi bodo imeli tako varčevalci, kot skupnost, predvsem pa tudi domače gospodarstvo!

Naj vas še enkrat opozorim, da je to članek izpred dvaindvajsetih let! Za hranilne vloge občanov je v preteklosti jamicila federacija, za katero vsi vemo kakšna je bila in zato so se mnogi izmed »pridnih« varčevalcev lahko »obrisali pod nosom« za svoje devizne prihranke. Upamo, da bo država Slovenija boljje poskrbel za svoje varčevalce, saj bodo le-ti samo ob velikem zaupanju svoje prihranke znotraj bank in ne več v svoje nogavice. Vsi, tako bančniki kot tudi varčevalci si želimo, da bo slovenski bančni sistem veliko boljši od prejšnjega, ki je tudi samim bančnikom povzročil obilo težav in problemov. Navadno so srd varčevalcev občutili bančni delavci, ki so bili za tak bančni sistem najmanj odgovorni. To še zlasti velja za delavce na bančnih »salterjih« na katere se zlije največ upravičene, pa tudi neupravičene jeze varčevalcev. Zato vsem tem velja še posebna čestitka ob njihovem in našem Dnevu varčevanja!

Damijan Kljajič

bosti, ki jih stori med letom ob češčenju posameznih svenčniških godov.

Na vse svete bi se naj spojnili tistih neštetnih nebeskih izvoltagev, ki na zemlji njihove skrite, a pred Bogom in v resnici velike svetosti nihče ni poznal in priznal. Navsezadnje ni tako pomembno, koliko je uradno razglasenih in s tem javno priznanih svetnikov. Pomembno je doseganje velikega cilja, h kateremu smo vsi poklicani — svetost in bližina z Bogom. Z resnim in pogumnim prizadevanjem za doseganje krščanskih vrednot pa prispevamo tudi k temu, da postaja življenje bolj človeško.

Verne duše — 2. november

Vsi narodi poznavajo spominske dneve za umrelimi. Prav tako se je tak spominski dan popravila napake in slavi-

kristjani. Cerkev je že od vsega začetka izkazovala svojim rajnim spoštovanje in neke vrste češčenje. Od sredine 2. stoletja dalje poznamo evharistične daritve za rajne. Bogoslužje za rajne v vseh svojih oblikah je bilo in je še sedaj proslilna molitev zanje, hkrati pa izraz verskega spoštovanja do rajnih članov (udov) Cerkve, ki so bili z zakramenti posvečeni, z življem pa so izpričevali vero, upanje in ljubezen.

Praznik vernih duš ima svoje začetke v začetku 7. stoletja, vendar ima današnja oblika iz odredbi sv. Odila, opata iz Clunyja, ki je živel na prehodu iz 1. v 2. stoletju. Leta 998 je ukazal vsem podrejenim samostanom,

Tudi na četverčke iz Novega mesta niso pozabili

Če smo se že spomnili letosnjih prvih slovenskih četverčkov, so rekli v Gorenju, potem ne smemo pozabiti tudi drugih. Pravzaprav prvih četverčkov, rojenih v samostojni Sloveniji. In prejšnjo sredo so se predstavniki Gorenja odpeljali v Novo mesto. Na Glavnem trgu, v središču Dolenske, so poiskali družino Bihar. Doma je bil le oče Leon, saj je bila mama Damjana s svojimi širimi korenjaki še na porodniškem oddelku novomeške Bolnišnice.

Oče Leon je bil obiska izredno

vesel. Povedal je, da nihče ni pričakoval, da se bo njihovih fantov, kot kažejo knjige so to prvi četverčki na Dolenskem, spomnili tudi na Štajerskem, v Gorenju. Pa je bilo zato presenečenje zato toliko večje. Franc Košec, direktor programa pralnopomnilne tehnike Gorenje Gospodinski aparat je družini Bihar izročil pralni stroj PS 808 GOLD in zraven še 40 kg pralnega praska Zlatorog-Henkel (prašek pa zadoščal za 300 pranj), predal pa je še darila Gorenja Glin (večnamensko omaro VARIO 2000) in

Gorenja MGA (elektirčni ročni mešalnik s podstavkom). Jože France, vodja servisne enote Novo mesto, pa je izročil pismo, s katerim se Gorenje Servis zavaruje, da bo pet let brazplačno skrbel za nemoteno delovanje podarjenega pralnega stroja.

Predstavniki Gorenja so Biharjev, posebej pa še njihovim fantom Adamu, Filipu, Samu in Tilnu, ki so se rodili 1. oktobra, zaželeti predvsem veliko zadovoljstvo. Pomoc pa bodo potrebovali tudi še v prihodnje. Starša, mati Damjana in oče Leon,

sta bila namreč zaposlena v Izkriki tovarni v Šentjerneju, ki pa je šla v stečaj. Na občini v Novem mestu sicer obljubljajo, da bodo pomagali poiskati zaposlitev za očeta. Stari oče Jože Bihar je nekajkrat povedal, da ne bo nikoli pozabil na Gorenje, saj jim je priskočilo na pomoč v pravem času; bal se je, koliko časa bo še zdržal njihov star pralni stroj. Zdaj vsaj te skrbi ni več.

Srečno, Biharjevi četverčki iz Novega mesta!

(vš)

Na levi »Očka« četverčkov, v sredini FRAN KOŠEC, Gorenje GA (PPA)

Velenjski otroci razmišljajo o vojni na Hrvaskem

Vsebolj nas preganja žalostno dejstvo, da so prav otroci tisti, ki so v tej kruti in nemoralni vojni na Hrvaskem utrpeli največjo škodo, saj jim je bil na silo odvet najlepši del njihove mladosti oziroma otroštva. Te grozote jim bodo ostale pred očmi do konca življenja. Morda ne bodo nikdar več tako živahni, veseli in volni življenjske radosti, kot so bili pred tem, saj so bili grobo prikrajšani za marsikatero igro, pesem ali pa pravljico. Namesto tega, pa jih matere po zakloniščih tolažijo in jim po najboljših močeh vlivajo upanja, da vsa tma ne bo več dolgo trajala.

Vojna bo kmalu končana. Ne sklepajte premirja, sklenite MIR! Pri meni je bil Samir iz Petrinje. Hodil je tudi v solo, a se je po štirinajstih dneh vrnil domov. Izvedel sem, da je našel porušen dom. Hudo mi je in veli-

ko mislim nanj.

Kar ne morem verjeti, da lahko nekateri mečajo bombe na hiše in ljudi. Marsičesa nimate, kar ste imeli prej, imate pa našo prijateljsko naklonjenost.

Z nami vam bo lepše. Počutite se v Sloveniji kot doma. Tudi nad našimi hišami so preletavala letala, na naših cestah so bili tanki, gorele so naše hiše, umiali ljudje. Tudi naši očetje so nosili puške. Zato vas razumeamo in vam želimo: »Srečno Hrvaska!«

Veseli smo, da vas lahko pozdravimo. Radi se igramo z vami in se učimo. Najbolj pa bomo srečni, ko se vam bo izpolnila vaša največja želja, da se boste vrnili v svojo Hrvasko.

Mojemu prijatelju, ki je brez doma in brez staršev bi bilo lepo, če bi prišel v naš razred. Lahko bi se skupaj igrali, peli, učili. Ko

bo konec vojne, se boste lahko zopet vrnili in v svoji domovini peli, se igrali in učili ter svobodno delali in živeli.

Vsi se bojimo te umazane vojne. Upam, da se grozot, ki si jih preživel in videl ne boš dolgo spominjal. Rad bi ti pomagal. Čas bo prinesel prihodnost. Potolaži se. Vsi bomo poskrbeli za boljšo prihodnost. Svet se bo spremenil. Tudi nasilja bo enkrat konec.

Vsi vemo, da je povsod lepo, a doma je najlepše. Jaz komaj vem, kaj je vojna in tudi nočem vedeti. Zahajevamo, naj se ta nočra vojna konča!

Čeprav se moj narod bojuje proti njegovemu, bi bil vesel, če bi naš razred prišel učenec iz Hrvake. Podal bi mu roko, pomagal bi mu pri vseh predmetih. Tudi pri slovenskemu jeziku, ki ga zdaj že kar dobro znam.

Ko se prebudi želja po ljubezni

SPOLNOST SKOZI ŽIVLJENJE

Pravijo, da je otrok oče človeku. Misel, da imajo dogodki, ki jih doživimo v otroštvu, močan vpliv na naše celotno življenje, je zelo pomembna pri študiju člo-

vekove spolnosti. Pomislite, kaj veste o spolnosti sosedovih in svojih otrok in o tem, kako se spolno razvijajo. V naši kulturi le redko srečamo družine, ki se po domačem stanovanju sprehajajo gole in imajo pri tem povsem normalne občutke. Otrok, ki izhaja iz take družine, bo imel v kasnejšem spolnem razvoju veliko manj problemov, kot tisti, ki je rasel v ozračju zasebnosti in je doživel celo občutek krivde, če je koga od staršev videl v adamovem kostumu.

Prav radi verjamemo, da otroci v glavnem niso spolna bitja. Resda so trenutki, ko so radovedni, ko raziskujejo sebe in druge ali pa sprašujejo. Vendar se nam zdi, da bo otroštvo čisto in preprosto, če tega ne bomo spodbujali; otroci ne bodo imeli nobenih predstav in skrbi okoli spolnih reči. Strokovnjaki ugostljajo, da je vse to v glavnem zgredeno. Čeprav je res, da otroci večinoma ne misijo tako na spolna dejanja in spolne odnose kot odrasli, jih spolne skrivnosti po svoje preganjajo.

Obstajajo različni razlogi, zakaj si želimo in verjamemo, da je otroštvo nespolno. Odrasli včasih ne vedo, kaj naj rečejo otrokom, zato se ne zmenijo za vprašanje ali ga preslišijo. Drugi iz prepričanja, da ima spolnost strašno moč, ki pokvari nedolžnega otroka, previdno molčijo.

Kdaj se otrok prvič zave svojih spolov? Ko dojenčki in otročki raziskujejo okolico, spoznajo tudi bolj oddaljene dele telesa, med njimi spolne organe. Ko se otrok nauči govoriti, kar naprej kaj sprašuje, ko poskuša razumeti, kako deluje telo. Veliko staršev ne ve, kako naj odgovarja na ta vprašanja, nekateri otroka celo kaznujejo, ker sprašuje.

Kako si otrok pridobi prijeten ali neprijeten občutek glede svojega telesa, tako se tudi čustveno razvija. Ali so spolovila skrvinostna, umazana, smrdljiva ali pa so del telesa, katerega funkcija je pomembna in sprejemljiva.

PRVO SREČANJE S SPOLNOSTJO

Ali otroci poznajo spolnost? Odrasli bi večinoma rekli, da ne, razen mogoče takrat, če otrok v resnicu počne kaj takega, čemur

»A maš luleka al luliko?«

bi odrasli rekli spolno dejanje: poljub, objem, opazovanje spolovil pri drugem, igranje s svojim spolovilom in spolno občevanje. Za otroka so ta dejanja povezana z igro, poskušanjem česa, kar je videl pri odraslih. Spolno raziskovanje med otroki pa naj se gredo zdravnika ali igre »ti počazi meni, jaz bom pa tebi« je ta-

ko rekoč vsespolno. Ko se otrok prepriča, da je bodisi fantek ali punčka, se nauči tudi primerne vedenja od drugih, ki pripadajo njegovi skupini.

IN KAKO NAPREJ?

Iz otroka se počasi (ali hitro) razvije mladostnik. Pri tem na čustveni nemir najbolj vpliva to, da se pubertetničko telo spreminja hitro in nenapovedljivo. Spremeni se višina, teža, moč, dlakavost in izločanje potu. Ljubek otrok lahko na lepem postane neroden pubertetnik, grdi răček pa lahko postane lep labod. V letih rasti se veliko ukvarjamo s svojo zunanjino podobo, mučijo nas vprašanja: Kakšen sem? Kako me vidijo drugi? Kakšen sem v primerjavi z drugimi? V tem obdobju se roditi tudi veliko zanimanje za spolnost, odrasčajoči postanejo strašansko radovedni in željni. Vsaka družba, ki odrasčajočim postavlja omejitve pri spolnih poskusih, jih mora postavljati s silo. Mladostniki postanejo pozorni na drugotne spolne znake (prsi, obline ...), ki jim burijo domisljijo. Nekateri naskrivajo požirajo knjige o spolni vzgoji, gledajo očetove porno filme, na zunaj pa se delajo vzvise, kot da jih nič ne zanima. Drugi se hvalijo s poznanjem tovrstne zabave, vprašanje pa je, koliko je v takih hvalisanjih prave resnice. Danes obstaja toliko literature, filmov in drugih možnosti za spoznavanje seksualnih navad, da pričevanje raznih zgodbic ni noben problem.

Že nekaj časa se starost mladostnikov ob prvem srečanju s spolnostjo strmo niža. In če maršik se zaostajamo za razvitim zahodom, na tem področju vse manj. Kot za vse pojave v puberteti velja, da deklice tovrstne spremembe doživljajo veliko prej kot fantje. Pubertetnički so večinoma na prvo srečanje s spremembami premalo pripravljeni. In potem se zgodi, da mislijo, da je prvi nočni izliv huda bolezen in da prve bolečine, ko se prično razvijati prsi, pomenijo raka.

Mnogokrat se med odrasčanjem mladi ukvarjajo s spolnostjo iz čisto nespolnih razlogov: iz želje, da bi jih vrstniki imeli za zrele, sposobne, pomembne in občudovanja vredne, da bi se dokazali kot moški ali ženska, da bi utrdili odnos s kom, da bi jo zagodili staršem ali jih prepričali,

da so prijavljenci... Kljub temu je med odrasčanjem najbolj razširjena spolna dejavnost masturbacije. Žal pa lahko občutek krvide, ki dostikrat spremila masturbacijo, povzroči zamorjenost in gnus do samega sebe in pričanje, da smo nezreli in izprijeni. Pri spolnih odnosih pa na žalost se vedno velja, da so fantje v zgodnjih letih lahko spolno aktivni, dekleta pa ne. Saj veste, kakšno etiketo si takoj prilepijo.

KAJ PA IZOBRAŽEVANJE?

Starost pri prvih spolnih odnosih se stalno niža in vsaj na tem področju ne zaostajamo veliko za razvitim zahodom. Veliko vprašanje je, koliko mladi vedo o AIDS-u, saj zaletavost zgodnjih pubertetničkih let tudi naredi svoje. Res je, da ta huda bolezen pri nas še ni hudo razširjena, poznamo pa jo že. Verjetno ne bi bilo odveč, če bi izpeljali še kako opozorilno akcijo, saj je zadrega, ko greš v lekarno ali trgovino po kondom še vedno velika. Včasih se da za to porabit kakšnega starejšega brata ali prijatelja, ko pa je sram le prevelik, velikokrat sla premaga pamet in spolni odnos se izpelje brez zaščite. Tako še vedno velikokrat pride do nezaželeno nosečnosti, posledice splavor pa so za mlado dekle če ne zdravstveno, veliko psihično breme.

V šolah je za osnovno spolno vzgojo sicer poskrbljeno, pa vendar se ta izvaja le pri urah biologije, ki jim učni program tudi ne dopušča preveč časa za tovrstno izobraževanje.

V Velenju že nekaj časa poznamo tudi ginekološko ambulanto za mlada dekleta, ki jo vodi dr. Martinova. Tako se dekleta že v čakalnici izognejo čudnega občutka in pogledov starejših pacientov in se za obisk ginekologa laže odločijo. O zaščiti pred nezaželeno nosečnostjo je danes že toliko znanega, da to ni več tabu tema; še vedno pa velja, da je bolje preprečiti, kot nositi posledice neodgovornega zanašanja na srečo v stilu: »Meni se to ne more zgoditi!«

V Velenju že nekaj časa poznamo tudi ginekološko ambulanto za mlada dekleta, ki jo vodi dr. Martinova. Tako se dekleta že v čakalnici izognejo čudnega občutka in pogledov starejših pacientov in se za obisk ginekologa laže odločijo. O zaščiti pred nezaželeno nosečnostjo je danes že toliko znanega, da to ni več tabu tema; še vedno pa velja, da je bolje preprečiti, kot nositi posledice neodgovornega zanašanja na srečo v stilu: »Meni se to ne more zgoditi!«

B. Špegel

Ko se v nas prebudi strast, tudi prostor ni več tako pomemben...

ZA LJUBITELJE CVETJA

Zaščita rastlin

Minili so dnevi, ko so sončni žarki s prijetno topoto spodbujali rastline v rasti in zorenju plodov. Jutra so mrzla, jesen pa se že preveša v zimo. Da bi rastline lepše ohranili za zimo in preko zime, jim moramo nuditi zaščito. O tem več naš sodelavec Stane Vanovšek.

»Najpreprostejša in zelo učinkovita je debela snežna odeja. A kaj, ko pri tem vrčičarji ne moremo nič storiti, zato se raje odločimo za katero drugih oblik. Gredico solate, radiča, motovilca prekrijemo z listjem, slamo ali smrekovimi vejam. S tem bomo preprečili vdor vetra na samo rastlino in prekomerno izsuševanje rastline. Rastlina pod takšno odejo ostane čvrsta, v topnih zimskih dneh pa jo lahko nabiramo brez večjih

težav, saj ne bo ne zmrznje na, niti nagnita, če pa bo zapadel sneg, ga bomo mnogo laže odstranili. Na ta način ne bomo zaščitili samo rastlin, ki jih uporabljamo preko zime. Za zaščito nam bodo hvaležni tudi posevki, ki smo jih sadili v jeseni. Predvsem česen in čebulica, pa tudi okrasne rastline od vseh čebulnic in gomoljnici do mačeh in marjetic. Ne pozabite, da imamo te rastline nasajene tudi na grobovih, kjer so zimski pogoji še mnogo bolj neugodni kot na domačem vrtu.

Včeraj, danes, jutri

Umetniški vtis so pokvarili nogometari

V sobotnih rednih kolih v slovenskih ligah so najboljšo oceno velenjskim ekipam znižali nogometari Rudarja z drugim zaporednim porazom. Ta je še posebej »težak«, ker so ga doživeli na svojem igrišču. Razveselili pa so košarkarji z zmago nad do sobote še nepremagano ekipo Rogaska Donat Mg in obe rokometni ekipi, ki sta se z gostovanjem po pričakovanju vrnili s polnim izkupičkom.

• Začnimo z rokometom. V slovenski ženski rokometni ligi sta po 5. kolu le še ekipi Olimpija in Velenje nepremagani. Velenjski dekleto so v Mariboru osvojila načrtovani točki. Zmagala so kar za 11 zadetkov, gotovo pa bi bila ta razlika še precej višja, če bi igrali tudi Hudejeva in Odrova. V soboto čaka Velenčanke najtežja naloga v jesenskem delu. V goste jim bo prišla odlična ljubljanska Olimpija, ki je gotovo najkakovostnejša ekipa v ligi in verjetno tudi velenjski dekleta v soboto proti njej nimajo veliko možnosti za ugoden izid, še posebej ob nepopolni ekipi. Tudi v tem srečanju bodo Velenčanke zaigrale oslabljene, še vedno brez poškodovane Hudejeve, Odrova pa bo (upajmo) okrevala in pomagala soigralkam pri morebitnem presenečenju.

• Igralci ŠRK Velenje so osvojili načrtovani točki v Litiji, kjer je domači Usnjari po prvem polčasu zaostajali že za 7 golov (6:13), v drugem polčasu pa se Velenčani niso preveč naprezali in so gostiteljem »dovolili«, da so izgubili samo z dvema zadetkoma razlike.

V SOBOTO DERBI

17.00 — ŽRK Velenje:Olimpija
19.00 — ŠRK Velenje:Predvor

• Nogometari Rudarja so v nedeljo odigrali 15. kolo in znova razočarali. Že drugič zapored. Ne toliko zaradi poraza s tretjevrščeno ekipo iz Naklega, kot z neodgovorno in nedisciplinirano igro. Igralci so se namreč na svojem igrišču kar kosali med sabo, kdo bo bolj ustregel gostujočim napadalcem. Rezultat takšne igre so trije nepotrebni zadetki v domači mreži, svoj prispevek k njim pa so dali najprej Oblak in Javornik, drugemu je botroval Pranjič, tretjemu pa žal kapetan Cviki, ki je sicer v nedeljo med domačimi pokazal še največ. Gostje so bili teh treh »daril« (kiksov) zelo veseli, saj si sami niso pravili nobene resne priložnosti za zadetek, Velenčani pa so jih nekaj le imeli. (Skoraj) stodostotno je v 15. minutu drugega polčasa pri rezultatu 1:2 zapravil Pranjič, ki je zastreljal enajstmetrovko (»prislužil« jo je Cviki). So si Rudarji sposobni vrnilti del darila v naslednjem kolu pri Potrošniku v Beltincih?

• V rdeči skupini slovenske košarkske lige so po petem kolu nepremagane le ŽRK Medvode. Prvi poraz so v soboto doživeli igralci iz Rogaške Slatine in sicer v srečanju z Elektro Šaleku. Rezultat ne pove, da so si zmago domačini težko prizigrali. Po izenačenem začetku so gostje v 8. minutah namreč že vodili z 20:14 in po zaslugu slabih metov domačih košarkarjev imeli ob koncu prvega polčasa še tri točke prednosti. Domači so se nato le »popravili«, z agresivno igro v obrambi so rezultat izenačili in si pred koncem vendarle priborili odločilno prednost, z njo zmago in novi dve točki. V naslednjem kolu bodo gostovali v Podbočju.

RUDAR:ŽIVILA NAKLO 1:3 (1:2)

STRELCI: 0:1 — Taneski (7), 1:1 — Karič (7), 1:2 — Taneski (28), 1:3 — Jerina (74).

RUDAR: Magrič, Javornik, Skrbinek, Golač, Grajfoner, Polovšak, Karič, Pranjič, Oblak (Smajlovič, Lah), Cviki, Goršek.

USNJAR:ŠRK VELENJE 20:22 (6:13)

ŠRK VELENJE: Matovič, Čater 2, Krejan 5 (5), Ocvirk, German, Ojsteršek 2, Plaskan 5, Rozman 1, Vogler 6, Cvetko 1, Šeško, Vajdl.

BRANIK:ŽRK VELENJE 22:31 (10:15)

ŽRK VELENJE: Lakič, Misaljevič 16 (5), Zidar 7, Draganovič, Golič 2, Topič 1, Katič 2, Fele 2, Hudarin, Delič 1, Memič, Hrast.

ELEKTRA:DONAT ROGAŠKA MG 74:67 (37:40)

ELEKTRA: Tomic 15, Pleše 6, Brešar 3, Sevšek, Mrzel 10, Bogataj, Podpečan, Dumbuya 6, Lipnik 6, Pipan 16, Golc 12.

Karate

Hudi boji že na začetku

V soboto se je v Žalcu pričela slovenska liga v karateju, v kateri tekmujejo tudi Šoštanjčani in Velenčani. Karateisti Šoštanja so v prvem kolu premagali Šiško s 5:0, Velenčani pa Petrovče s 3:2, v drugem kolu pa so se medsebojno različili z neodločenim izidom 1:1. Za Šoštanjčane je zmagal veteran Smajlovič, za Velenčane pa po hudem boju z Gorjupom P. Pejkunovič. V tretjem kolu so Velenčani premagali Šiško s 3:1, Šoštanjčani pa so izgubili z Emono s 1:4, vendar so se protižili na sodniške odločitve. Po 3. kolu s 6 točkami vodi Emona, drugo Velenje jih ima 5, četrti Šoštanj pa 3. Naslednji turnir bo 10. novembra v Ljubljani, v 4. kolu pa se bo Velenje srečalo z Emono in Šoštanj z Ljubljano.

Sportni ples

Nataša in Grega prva pokalna zmagovalca

V nedeljo je bilo v Mariboru prvo tekmovanje za pokal Slovenije v kombinaciji latinsko-ameriških in standardnih plesov. V petih starostnih kategorijah je nastopilo 70 parov iz devetih slovenskih klubov. V mladinski kategoriji od 14 do 16 let sta zmagala in osvojila prvi pokal Slovenije Nataša Ževert in Grega Berlak, člena plesnega kluba Urška Velenje. Zmaga pomeni priznanje za vsakodnevne naporne treninge, obenem pa je tudi tolažba, ker se zaradi pomanjkanja sredstev nista mogla udeležiti prvenstva v Londonu. Na tem tekmovanju sta bila uspešna tudi nekdanja velenjska plesalca, ki sedaj zastopata ljubljansko »Urško«. To sta bila Miha Rabič s soplesalko Jasno Stojilovič, ki sta zmagala in osvojila pokal pri starejših mladincih in bila druga v članski konkurenči, ter Matej Krajcer s soplesalko Janjo Lesar, ta par je bil tretji v mladinski konkurenči.

Strelski šport

Strelski družina Mrož je na svojem strelišču izvedla strelsko prvenstvo Rudnika Velenje. V posamični in ekipni konkurenči je pri moških in ženskah nastopilo 61 strelec. Ekipo je pri moških zmagala Mehaničarica s 602 krogoma, za njo pa so se uvrstile Jama Pesje 586, Klasirnica 536, Jamske gradnje 530, HTZ 466 itd. Pri posameznikih je bil najboljši Detlibah 170 pred Svetino 160, Petkom 157, Satlerjem 157, Pajtom 154 itd. Pri ženskah je bila ekipo najboljša DSSS s 479 krogom pred HTZ s 399, v posamični konkurenči pa je bil vrstni red naslednji: Kelher 166, Lesjak 140, Svetina 125, Janečič 108, Žajc 106 (f2).

ERA Šmartno:Hrastnik 8:1

Na poti stare slave?

V 7. kolu tekmovanja v medobčinski nogometni ligi so nogometari Šmartnega kar z 8:1 premagali ekipo Hrastnika. Dve koli pred koncem so premočno na prvem mestu s tremi točkami naskoka pred Celulozarem iz Krškega, prav z njim pa se bodo v prihodnjem kolu srečali na svojem igrišču. Tekma v Šmartnem se bo v nedeljo pričela ob 13. uru. (ap)

Smučarska gimnastika

Ze dolga leta velja, da smo Slovenski narod smučarjev, zlasti alpsko smučanje pomeni mnogim nadve mikavno športno rekreativno dejavnost. Vendar pa moramo ob tem dodati, da le-ta zahteva določeno raven telesne pripravljenosti, smučarskega znanja ter v zadnjem času na žalost tudi velik finančni strošek, čeprav se je težko upreti sproščenemu in igriševnu spuščanju po zasneženih poljanah in uživati darove zimske narave.

Zimska narava ponuja poleg alpskega smučanja, kot največkrat imenujemo smučanje na steptih in organiziranih smučiščih, še druge, nič manj mikavne športno rekreativne aktivnosti. Da pa bi bilo smučanje ravno in v zadovoljstvu vsakega, ki se odloči za to športno rekreativno aktivnost, je potrebna priprava, o katere bomo danes spregovorili. Priprava na smučarsko sezono zahteva določeno zavzetost in sistematično aktivnost, ki mora biti usmerjena v pridobivanje osnovne in specjalne psihofizične sposobnosti. Na splošno velja, da se pripravljamo na smučarsko sezono v jesenskem času z različnimi oblikami športno rekreativne vadbe in s takoimenovano smučarsko gimnastiko.

Smučarsko gimnastiko vključimo v svoj program redne vadbe tako, da izvajamo kompleksne vaje vsaj dvakrat tedensko. Pri tovrstni vadbi izberemo predvsem take vaje, s pomočjo katerih krepiemo mišice in vezi nog in uinkujemo tudi na druge dele telesa. Pri smučanju so obremenjene zlasti mišice in vezi stopala, skočnega, kolenskega in kolčnega sklepa. To se posebej občuti smučar začetnik, pa tudi naprednejši smučar, ki v pripravljenem obdobju ni nenesar storil za svojo telesno pripravljenost oziroma psihofizično kondicijo. Neprispavljiv smučar je neprimoč bolj izpostavljen različnim poškodbam, zlasti zvonom in zlomom, česar pa si ne želi

noben ljubitelj smučanja. S smučarsko gimnastiko lahko v določeni meri nadoknadišmo zamujeno. Pri smučarski gimnastiki lahko razdelimo vaje v dve skupini, in sicer tako da v prvo skupino izberemo tiste, ki imajo splošni učinek na mišice, vezi in skele, v drugo pa tiste, ki so povezane s specifično smučarsko motoriko. Vaje s splošnim in specjalnim učinkom izvajamo v stojecem položaju, sede ali leže, lahko pa izberemo še kak drug položaj. S posameznimi vajami sistematično obdelamo vse dele telesa, tako da prehajamo od glave in vrata na roke in ramenski obroč, dalje na trup; vadbo zaključimo z vajami, ki učinkujejo na mišice in vezi kolčnega obroča in nog. Med vajami so različni odkloni, zasuki, predkloni, zamahi z rokami in nogami, zakloni, obrati itd., vse to pa v različnih kombinacijah in povezavah. Smučarske gimnastike si ne moremo predstavljati brez različnih skokov, preskokov, naskokov in drugih vaj, kar sodi v specjalni pripravo slemernega smučarja. Da pa bi s smučarsko gimnastiko res dosegli želen učinek, lahko vadimo doma, še boljša pa je vadba v skupini, ki jo vodi strokovnjak, saj tako dobimo pravilne usmeritve in delo v skupini je bolj pestro in zanimivo.

Sportna zveza Velenje v mesecu novembra in decembru organizira v Rdeči dvorani smučarsko gimnastiko enkrat tedensko po dve uri, za vse starostne stopnje, ki jo bo vodil priznani strokovnjak. Kdaj in kako, pa vas bomo obvestili v eni od prihodnjih številki Našega časa.

Izkoristite ponujeno priložnost, saj bo letošnja zimska sezona res zimska in jo pričakajte pripravljenci.

Marko Borota

Sportna zveza Velenje organizira v mesecu novembra in decembru v Rdeči dvorani smučarsko gimnastiko za vse ljubitelje smučanja. Smučarska gimnastika bo enkrat tedensko ob takih urah od 18,00 do 19,30 ure pod strokovnim vodstvom. Cena vadbe (za dva meseca) je 350 SLT, ki jo plačate ob prijavi v Rdeči dvorani Velenje. Pričetek vadbe 5. novembra 1991 ob 18. uri.

VABLJENI!

Planinsko društvo Velenje

Tri tisoč ljubiteljev gora

Planinsko gibanje na velenjskem področju je zajelo že preko 3.000 ljubiteljev planin, ki so včlanjeni v matično društvo in v sekcije v Šmartnem ob Paki, Škalah, Gaberkah, na Konovem, Šentilju, Kavčah, Gorenju, na Rudniku, Vegrado in Vekosu. Letošnja sezona je bila zelo uspešna, zlasti na področju osnovne dejavnosti, to pa je izletništvo. Za odrasle planince je bilo organiziranih preko 60 izletov, pač glede na letne čase in sposobnosti planincev. V gore Slovenije je tako samo letos organizirano odišlo 3.000 planinovcev iz Šaleške doline, veliko pa tudi prej.

Veliko časa in skrb načinjajo v društvu mladim in zanje prirejajo tabor v Logarski dolini, planinsko šolo, turno smučanje, tečajne in za mlade primerne planinske ture. Seveda v svoje vrste vabijo še več mladih, saj je planinstvo še vedno poceni, nuditi pa

neprimoč več. Na društvu so zlasti zadovoljni z dejstvom, da letos ni bilo nezgod njihovih članov, kar je še posebej pomembno. Družabnost planinovcem vsekakor ni tuja. V te namene prirejajo planinske večere v zimskem času in izlete v neznamo.

Prav iz letet v neznamo sezono vsako leto tudi sklenejo, tako matično društvo, kot sekcije. Matično društvo je letos izlet v neznamo opravilo 19. oktobra. Z velenjske avtobusne postaje je avtobus zavedne udeležence vozil v različnih smereh in jih dodatno razburjal. Malo proti Slovenskemu Gradišču, malo proti Savinjski dolini in Koroski. Radovednost je bilo dovolj in preveč, potrešena pa je bila šele na Slemenu, kjer sta planince sprejela in navdušila nova oskrbnika. Noč na Slemenu je bila pestra, zanimiva in vesela, bogata s programom in postrežbo. Za namešček je planince postregla še narava z 10-centimetrsko jutranjo snežno odojavo. Na svidjenje torej pri Milanu na Slemenu. Julijana Hočvar

Jadranje na deski

Prvo državno prvenstvo Slovenije

Za ta čas je nenavaden in neprimeren šport — jadranje na deski. Klub napovedim in željam organizatorjev — komisije za jadranje na deski Slovenije in kluba vodnih športov Velenje, da bodo prišli tudi tekmovalci iz Avstrije, Madžarske, Italije in celo iz Češke in Slovaške republike, s tem ni bilo nič. Nastopilorje le 15 tekmovalcev iz Maribora in Velenja, tudi ženski ni bilo.

Kakorkoli že, bilo je to prvo državno prvenstvo Slovenije v jadranju na deski in to je bilo za organizatorje najpomembnejše. Z njegovo izvedbo so namreč omogočili ali izpolnili prvi pogoj, da bodo tudi slovenski tekmovalci po priznanju Slovenije in sprejetju slovenskega olimpijskega komiteja v mednarodni olimpijski komite sploh imeli možnost za nastop na olimpijskih igrah v Barceloni.

In kdo so prvi državni prvaci? Razred D 2 — težka: Peseck; lahka Zeljko, razred »Lechner«: Vidakovič (vsi Sidro Maribor). Ta tekmovalci je bil skupno najboljši v vseh treh regatah, kolikor so jih vozili in je za to prejel tudi prvi prehodni pokal »Velenje 91«. V razredu »race bord« je prvi državni prvak postal Aleš Ževert iz Velenja v težki skupini, v lahki pa je zmagal Silovšek pred Mežo, oba iz Velenja. (vos)

Zbiralci značk

Rekorder in srečanje

Club zbiralcev značk, znak in starega denarja Velenje ter Hotel Paka bosta pripravila prireditve, na kateri bodo v soboto, 16. novembra, ob 10. uri razglasili zbiralca — rekorderja iz vse Slovenije, ob 11. uri pa na vrsti družabno srečanje zbiralcev, v nedeljo ob 8. ure dalje pa bo prav tako v Hotelu Paka vsakoletno srečanje zbiralcev z možnostjo menjave in nakupa. Zbiralci se lahko prijavijo do 9. novembra osebno v hotelu Paka, ali na telefon 853-351.

Šaleški jamarski klub Topolšica

Golarjev pekel pod Olševo

Golarjev ali Jamniški pekel je 317 m globoka kraška jama. Nahaja se pod Olševo na nadmorski višini 1170 metrov v bližini planinske koče pod Olševo. Po svojih geomorfoloških značilnostih je stopnjasto brezno, po funkciji pa ponikalnica, kajti v mogočem vhod v dimeniji 30 x 15 m se zliva potok, ki izvira izpod Golarjevega vrha. Vhod v Golarjev pekel je sicer oddaljen komaj 150 metrov od znane solčavške panoramske ceste in ga je mogoče sorazmerno lahko najti — treba je le slediti omenjenemu potoku.

Po doslej zbranih podatkih je Golarjev pekel ob koncu 70. let raziskovalo več jamarskih organizacij, med njimi tudi inštitut za raziskovanje krasa iz Postojne. Do sedaj znane globine 317 m pa je leta 1978 uspelo priti združeni jamarski odpravi iz Kopra in Ljubljane. Raziskovalci so v poročilu zapisali, da se na »dnu« jama še vedno nadaljuje v obliki ozke in visoke razpoke — diaklate, kamor odteka tudi jamski potok, prehod naprej pa bi bil mogoč le po njenem dnu, pa še to ob izjemno nizkem nivoju vode, ki nastane po dolgotrajni suši. Za morebitno raziskave Golarjevega pekla po letu 1978 ni podatkov, dejstvo pa je, da naprej od »dnu« še nihče ni prišel, kajti če bi se to zgodilo, bi se o tem tudi govorilo in pisalo.

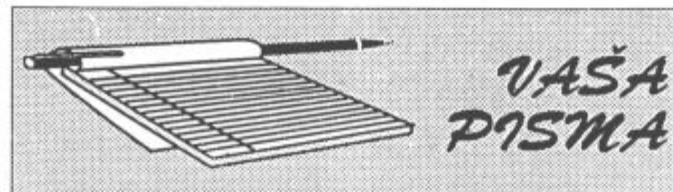
Golarjev pekel je bil ponovno »odkrit« v tem letu, ko se je nekaj topoljskih jamarjev potikalo po pobočjih Olševe in našlo vhod vanj. Po najdi vhoda in ustreznih pripravah je kmalu sledila prva akcija. Na njej je sodelovalo šest jamarjev, od katerih so štirje šli v jamo in po sorazmerni kratkem času dosegli globino 250 m. Zaradi pomanjkanja opreme naprej niso mogli, zato

Slavko Hostnik

so se vrnili na površje. Naslednja akcija je sledila tri tedne po prvi. Takrat sta se v jamo podala samo dva jamarska. Prodrla sta do globine 280 m, kjer sta zaradi padca enega izmed njiju v 4 m globok slap moral odnehati in se vrniti na površino. Tretja, zadnja odprava topoljskih jamarjev v Golarjev pekel je potekala v soboto, 5. oktobra. Udeležili so se je trije jamarji in ena pripravnica. Cilj te akcije je bil priti do »dnu« oziroma še naprej, če bo mogoč, če ne, potem jamo razpremiti in prinesi vso opremo na površje. Z ozirom na to se je ekipa razdelila v dve skupini. Prva skupina sestavlja dvejamajev je takoj vstopila v jamo in prodrala vse do dna, druga skupina, v kateri sta ostala jamar in pripravnica, pa se je v jamo podala 4 ure kasneje, kajti njun namen je bil le priti do globine 150 m in pri tem utrijevati znanje pripravnice s področja vrvne tehlike v navzočnosti izkušenega jamarja. Tam sta počakala kolega iz prve skupine, ki sta se prav takrat vracača na površje, nakar so vsi s skupnimi močmi razopremili preostanek jame in spravili vso opremo na površje. Raziskovalcem iz prve skupine namreč ni uspelo prodreti niti metra dalje do dosedanja »uradnega« dna jame, kjer so se sicer morale obrniti prav vse jamarske raziskovalne ekipe, ki so se doslej ubadelo z raziskavo Golarjevega pekla.

S to akcijo so topoljski jamarji tudi dokončno zaključili raziskave Golarjevega pekla z opombo, da je nadaljevanje na globini 317 m sicer mogoče, vendar nadaljnje raziskovanje le tega zarađi ozkega prehoda in sorazmerno velikih količin vode v jami, nismesno.

Slavko Hostnik

Odperto pismo g. Bartolcu!

Na zboru delavcev v vzgoji in izobraževanju velenjske občine, ki je bil v Kulturnem domu v torek, 22. oktobra 1991, ste rekli, da določene prostore občinske stavbe prenavljate zaradi nemogočih delovnih razmer, ki jih imate.

Naj vam opisem delovne razmere, v katerih delajo učenci 3. d razreda Osnovne šole bratov Mravljakov.

Učenci so stari 9 let in delajo do pet ur dnevno na približno 60 m² (2,5 m² na učenca). Pri delu sedijo na stolih, ki niso primerni njihovi velikosti. V razredu sta dva umivalnika. Iz ene pipe neprestano teče voda, druge pa sploh ne moremo odpreti. Če si učenec želi obrisati roke, si jih obriše v svojo obliko, ker denarja za brisačo ni. Vrat ene omare ne upamo odpirati, ker se zrušijo na nas. Ko se stemni, prižgem luči, od katerih jih gori ena tretjina. Luči pri tabli so sploh zanimive. Od treh gori ena, in sicer v stilu »light-show«. Otroci imajo zelo radi telesno vzgojo. Še posebej ob deževnih dnevih, ko se lahko odločajo med vajami na suhem ali med plavalnim tečajem. Ker so otroci pametni, vedo, da je vode v telovadnicu premalo za plavalni tečaj. A je ravno dovolj za nevarno delo! Naš hišnik je sicer priden delavec, a napak nima s čim odpraviti. Po pouku gredo otroci v knjižnico. Pred njimi je težka odločitev, katero knjigo bi izbrali, saj so po 10. letih delovanja šolske knjižnice police še vedno pol prazne. Še in še bi vam lahko naštrelala!

Velenje otrok naše občine prenaša mačehovski odnos odraslih. S podcenjevalnim odnosom do učiteljskega poklica izražate podcenjevalni odnos do lastnih in do vseh otrok. Zaradi tega lahko kar pozabimo na geslo: »V znanju je moč« in se sprijaznimo z onim: »Denar je sveta vladar«. Velenje otrok naše občine prenaša mačehovski odnos odraslih. S podcenjevalnim odnosom do učiteljskega poklica izražate podcenjevalni odnos do lastnih in do vseh otrok. Zaradi tega lahko kar pozabimo na geslo: »V znanju je moč« in se sprijaznimo z onim: »Denar je sveta vladar«.

P. S. Vsi delovni ljudje občine Velenje odvajamo denar za šolstvo. Le kam je odplovil?

Zdenka Kodrič

Spoštovanje uredništvo

V našem času št. 41 z dne 24. oktobra 1991 ste objavili članek z naslovom »Ministra sta se pa kar opravila«, v katerem korektno povzemate dogajanje na srečanju med predstavniki Zelenih Slovenije in predstavniki slovenskih žičničarjev na Golteh. V prispevku pa je že med drugim zapisano tudi naslednje: »... zato je toliko bolj nerazumljivo, da se srečanje nista udeležila ministrica Inga Paš in Miha Jazbinšek. Dr. Plut je ob tem pikro pripomnil, da sta se pač opravila.« V zvezi s tem želim bralcem pojasnit naslednje:

V dogovoru z direktorjem RTC Golte g. Prelgom sem udeležbo ZELENIH Slovenije na tem srečanju zagotovil jaz osebno. Ministrka Jazbinška nanj nisem povabil, saj sem presodil, da njegov namestnik mag. Mitja Brincelj dovolj suvereno obvlada temo, s katero smo se na Golteh sodelovali. Minister Jazbinšek se torej za odsotnost ni opravil, saj za kaj takega sploh ni imel razloga. Podobna je zgodbina z ministrom g. Ingom Pašem. Tudi on na srečanju ni bil povabljen, zato tudi ni imel razloga, da bi se za odsotnost opravil. Res pa je, da sem z njim o tem govoril kakšen teden dni pred pogovorom na Golteh, vendar mi je z obžalovanjem sporočil, da ima za ta dan že druge obveznosti. Gospoda Paša in Jazbinšek torej nimata nobenega razloga za slabovo vest.

Sicer pa drži, kar je za Naš čas zapisal novinar g. Janez Plesnik: dejansko smo ZELENI Slovenije in slovenski žičničarji na Golteh zgradili (verjetno trden) most sodelovanja. Kolegi žičničarji so pokazali visoko stopnjo razumevanja za naravovarstvene pogoje, ki jih pri umetnem zasnevanju smučišč želimo uveljaviti ZELENI Slovenije. Zeleni pa smo po mojem mnenju dokazali, da nismo fundamentalisti, slepi za realne potrebe in načrte te veje slo-

venskega turističnega gospodarstva. Ko bo potrebno, bomo k skupnim snovanjem zagotovo upriseli pritegniti tudi ministra Jazbinška in Paša.

S spoštovanjem!

Vane Gošnik
podpredsednik ZELENIH Slovenije

P. S.: Gospodu Vanetu Gošniku se zahvaljujem za priznanje o korektnosti poročanja s srečanja na Golteh. Dovolj dobro me pozna in je gotovo prepričan, da kot zaprtežen Gornjesavinjan želim to dolino lepo, želim pa si tudi razvoja. Most med temem dvema »nasprotjem« je bil na Golteh res začrtan in močan stebriček v njegove temelje želim dodati tudi sam, seveda tudi Naš čas in Radio Velenje. Žal pričujočega pojasnita o gospodih ministrik na Golteh ni bilo slišati, vsaj dvakrat pa je bilo rečeno, da sta se opravila. Naj bo za to »napakico« kriv kdorkoli že, most sodelovanja, upam, je in bo dovolj trden, v zadovoljstvu vseh.

(jp)

Zahvale

Stranka SKD, občinski odbor Velenje, je nakazala vsoto denarja za našo Karitas. Enako so se delegati vseh treh zborov skupščine Velenje odrekli eni sejmini. Ta denar so nakazali na račun šaleške Karitas. Enako zahvalo izreka vsem župnijskim uradom občinske dekanije, ki prispevajo denar, hrano in še kaj. Hvala dekliskemu pevskemu zboru iz Št. Ilij pri Velenju, ki organizira dobrodelne koncerte po različnih župnjah. Prostovoljni prispevki s teh koncertov so namenjeni najbolj potrebnim. Hvala pri tem se vsem pvecem in pevskim zborom, ki sodelujejo na teh koncertih. Hvala vsem posameznikom, ki prispevajo svoj delež, da lahko blažimo stisko najbolj potrebnih. Potrebe so vse večje. Skušajmo še naprej deliti svoj kos kruha. Hvala vsakemu posebej in vsem skupaj.

Mogoče bi kdo želel nakazati svoje prispevke na Karitas Šaleške dekaniji; št. računa je 52800-620-37-400
Karitas Šaleška dekanija

Hvala!

Res je minilo že precej časa, odkar je pri nas v Zgornji Savinjski dolini divjala huda vodna ujma, a spomin na to se svetli še danes. Takrat smo tudi mi izgubili naš dom, a v tej hudi stiski nismo ostali sami. Hvaležni smo vsem, ki so nam in nam še pomagajo, saj vemo, da gradnja novega leta 1991 nadela ime ERICO. (Ecological research with industrial cooperation)

Tega se je dobro zavedal tudi vodovnitašlar gospod Karel Ščančar s Trubarjeve 10 v Velenju. Odločil se je, da nam bo pomagal in nam je zato brezplačno napeljal vodno inštalacijo po naši novi hiši. Za opravljenata dela se mu še enkrat iz srca zahvaljujemo in mu želimo veliko uspeha v nadaljnjem delu.

Družina Kliner in mama Neža Solar z Ljubnega ob Savinji

Kalvarija

ERICO

V zadnjem obdobju je v javnosti prodrl problem ekološke skupine bivšega REKA, ki jo danes poznamo pod imenom ERICO. Ker je to v zadnjem času tema, ki raho pregreva in diferencira ljudi, ki direktno ali posredno odločajo o usodi ERICO, je prav da se javnost seznaniti s podobno kronologijo dogodkov, ki spremljajo »transformacijo« ERICO-a iz t.i. ekološke skupine, v pravno osebo.

Vse od preobrazbe Rudarskega elektro kombinata Franc Leskošek Luka iz (Titovega) Velenja v dve večji in vrsto manjših podjetij, ostaja v zraku vprašanje, kaj se bo zgodilo z ekološko skupino REK, ki je v drugi polovici osmedesetih let ta kombinat postavil na noge. Namenega spisa ni analiza, kaj je ta skupina naredila za Šaleško dolino razen tega, da je znanstveno raziskovala posledice proizvodnje električne energije, ki so jih

prvi opazili kmetje na obronkih Šaleške doline. Skupina se je »prijela« in zaživelna in se v veliki meri financirala tudi iz projekta 2000 mladih raziskovalcev v Sloveniji. Hitro je postala del mavrice raziskovalnih skupin in izvajalec projektov, ki jih je biva Občinska raziskovalna skupnost posebno v zadnjem obdobju svojega delovanja, sistematično usmerjala v ekologijo. V tem pogledu bo treba ocenjevati delo te skupine, kajti »strah« bivše politično-ekološke alternativne, da bo skupina s strokovnimi argumenti ovrgla vrsto laičnih »trditve« ekološko prebjene javnosti v Šaleški dolini, se ni uresničil. Lahko bi celo rekli, da je ekološka skupina bivšega REK z molkom pritrjevala takratni ekološko-politični alternativi in prepričan sem, da v tem pogledu ni zadovoljila ne onesnaževalcev, ne zaskrbljene javnosti. Še vedno je odprtih vrsto »strokovnih« vprašanj, na katere »laična« javnost želi dobiti jasen odgovor, pa je običajno tako, da vsaka raziskava samo roditi potrebe po novih in novih raziskavah... A kot že rečeno, je to posebno vprašanje, ki ni predmet tega pisanja.

Pričel čas velikih sprememb v bivši Jugoslaviji, katere je nekaj časa dohitelo celo Anto Markovič, če ne z drugim, vsaj z njegovim (prevečrkal popravljenim) Zakonom o podjetjih. Veliki samoupravljalno-kardeljevski sodi so začeli razpadati. Med zadnje, ki so se preobrazili je sodil tudi velenjski REK. Tako je v val sprememb padla ekološka skupina, ki so jo pri razdeljevanju sozdovskih kadrov REK, za začetek potorilni na ESO, kjer pa žal niso vedeli, kaj naj si s to skupino pomagajo. Ob ambicioznih ekoloških projektih, ki jih je ESO snovljal, nam to dejstvo govori najmanj to, da ali ekološka skupina, ali ESO nista bila pripravljena sodelovati. Ali pa eni in drugi niso bili sposobni aplicirati raziskovalnega dela ekološke skupine v konkretne ekološke projekte ESA.

Ekološka skupina bivšega REK se je v pravrem in finančnem prometu ESA obnašala kot tujek. Tako nekje v jeseni 1990, beležimo prvo tipanje terena, katero bi lahko velenjska občina prevzela nase skrb za ekološko skupino, ki si je okoli novega leta 1991 nadela ime ERICO. (Ecological research with industrial cooperation.)

V samem začetku so hoteli ustanoviti običajno podjetje, ki jih danes poznamo s končnicami d.o.o. Gleda na to, da je ERICO z raziskovanjem ekoloških posledic, ki jim pretežno potrebuje bivši REK, naredil nekaj dobrih raziskav tudi za občino, (ta je raziskave korektno plačala), bi občini prav gotovo našla v svoji veliki malhi finančno injekcijo, s katero bi pomagala pognati ERICO d.o.o. To pa bi se na »trgu« srečeval tudi s tako pomembnimi organizacijami, kot je Institut Jožef Stefan. Kdo bi vedel, ali se je ERICO ustrasil izziva, ali pa so na Institut Jožef Stefan zaslutili, da bi se lahko denar, ki danes obilno priteka iz Šaleške doline v ta inštitut, preli v ERICO, ki itak fizično opravi večino inštitutovga dela v Šaleški dolini? Kakor koli je znano, je ravno Institut Jožef Stefan odsvetoval transformacijo ERICO-a v d.o.o. (Pri tem pa mi ni povsem jasno, zakaj bi moral Institut Jožef Stefan »požegnat« ERICO d.o.o.) Po tistem so se pričeli intenzivni pritiski na razne občinske strukture, da bi Skupščina občine Velenje ustanovila javni raziskovalni zavod ERICO.

Zakon o zavodih, ki je bil na pragu slovenske državnosti sprejet, je bil namenjen predvsem ureditvi zdravstva, šolstva, itd. a so »ustanovitelji« ERICO hitro našli možnost, da na osnovi tega zakona ustanovijo občinski raziskovalni zavod. Kljub opozorilom najodgovornejših s tega področja, da temeljno raziskovalno delo, s čimer se strokovnjaki ekološke skupine ukvarjajo, ne more biti v populini finančni odvisnost od občinskih skupščin, zaradi tega, ker bo poslej raziskovalno delo na vseh področjih urejala država Slovenija, ne pa občine, kateri se bo kateri zdelo, so »ustanovitelji« ERICO tiščali na pre. Dokler jim Zakon o raziskovalnih dejavnostih in presek na podlagi podjetjem, ki ga poznamo pod imenom Vekos, na drugi strani pa izkušnja z Zavodom za urbanizem kaže, da lahko občinski upravni organ shaja tudi s podjetjem, ki ni pripeto na občinski proračun! Ko bo Zakon o varstvu okolja sprejet, bo možno za to področje zagotoviti tudi sistemsko sredstvo. Javna ponudba raziskovalnega dela s področja varstva okolja bo sama pospešila razvoj raziskovalne dejavnosti na območju občine. Takšen princip preprečuje monopolnost ene skupine raziskovalcev na področju občine in s tem omogoča več kvalitetno rezultatov dela, kot jih lahko pričakujemo od javnega zavoda.

Peter Rezman
ZELENI VELENJA

Ljubno ob Savinji

Nov lokal, nova blagovna znamka

Gostinsko podjetje Turist Nazarje je v soboto na Ljubnem ob Savinji odprlo nov lokal, slaščičarno in picerijo, ki jo ta kraj gotovo potrebuje, obenem pa pomeni popreitev sicer do k bogate (navadne) gostinske ponudbe. To je ena prvi potez novega vodstva Turista, ki je v soboto predstavil tudi novo blagovno znamko svojih slaščic. Z njo so uspeli prodreli na ljubljansko in s tem na slovensko tržišče, ustrezeno pogodbo pa so podpisali v četrtek.

(jp)

HOROSKOP

OVEN od 21. marca do 21. aprila

Stvari so se pričele razpletati vam v prid, vendar boste v začetku tega tedna doživeli še eno šok terapijo. Vendar se bo kasneje presenetljivo dobro in vam v prid problem razrešil. Več boste doma, ne le zaradi mraza ampak tudi zaradi vse večje harmonije v odnosu do partnerja. Pazite le, da se ne boste zaračunali, ko boste izpeljevali neko večjo investicijo. Tudi sicer vas čaka manjša denarna suša.

BIK od 21. aprila do 20. maja

Zadnje čase se do okolice tako čudno obnašate, da vas že mnogi po strani gledajo. Sami tega sicer ne opazite, vendar ste se popolnoma predali življenjskemu vsakdanu. Ne bi bilo slabo, če bi se malo zamislili in storili kakšen bolj odločilen korak. Sicer vam bo teden potekal vsakdanje, le na sobotni večer se vam zna zgoditi kaj presenetljivo dobrega. Izkoristite priložnost!

DVOJČKA od 21. maja do 21. junija

Nekomu ste obljudili nekaj povsem vsakdanjega, stvar pa se bo tako zakomplificirala, da sploh ne boste znali več nazaj. Poiščite pomoč pri nekom, ki mu lahko zaupate in vam je nekoč že pomagal. Zaradi te zadeve boste zabredli tudi v večje finančne težave, ki vas bodo spremljale še nekaj tednov. Pri delu boste precej raztreseni, zato bi bilo dobro, da si vzamete kakšen dan odmora, da ne bo povzročena še večja škoda.

RAK od 22. junija do 22. julija

Kje ste storili napako veste le vi, pa še vi si nočete priznati. Tudi če se boste slepili, vam ne bo to prav nič pomagalo. Stvari bodo obrnjene na glavo še ves ta teden, vi pa prav toliko časa napeti in živčni. Partner ima občutek, da mu nekaj prikriva, zato mu pokažite in dopovejte, kako stvari stojijo. Navsezadnje imate okoli sebe bolj malo oseb, ki bi jim lahko zaupali. Bodite previdni pri gospodinjskih opravilih!

LEV od 23. julija do 23. avgusta

Počutili se boste bolj slab, saj so v tem tednu izrazito možni manjši prehladi in druge tovrstne nevšečnosti, zato boste brez volje do dela in življenja. Neko finančno poročilo vas bo popolnoma vrglo iz tira, zato boste proti svoji volji primorani garati. Doma bo vzdusje bolj čudno, veliko bo k temu pripomogla bližja sorodnica, ki je pač ne morete kar tako spodeti iz hiše. Čutite, da vam je potrebna korenitejša sprememb, le prvi korak bo bolj težko storiti.

DEVICA od 24. avgusta do 30. septembra

Želeti si boste marsikaj, veliko sanjarili in razmišljali, zgodilo pa se bo bolj malo od tega. Nekaj tudi po vaši krivdi, prav veliko pa ne. Najbolj iz vsega si boste želeti odpotovati vsaj za nekaj dni, kar se lahko zgodi proti koncu teda. Zajubljeno boste gledali bolj malo, saj vas počasi mineva in si želite tudi spremembo partnerja. Za skoke čez plot ni najprimernejši čas, sploh pa ne z osebo, o kateri veliko razmišljate.

TEHTNICA od 24. septembra do 23. oktobra

Spet je pred vami nekaj napetih dni, saj boste morali dokazovati nekaj, kar je vam in vašim bližnjim popolnoma jasno. Stvari se bodo zapletle bolj, kot ste si zamišljali, proti vam pa se bo obrnil tudi nekdo, ki ste mu popolnoma zaupali. Sicer večjih sprememb ne boste doživljali, imeli pa boste kar nekaj dela z obiski, ki bodo številčnejši, kot ponavadi.

ŠKORPIJON od 24. oktobra do 22. novembra

Potrebuješ novo, predvsem pa boljšo prijateljico. Zakaj, veste najbolje sami, če pa še ne veste, boste to občutili zelo kmalu. Nikar ne hitite, bolje je biti nekaj časa sam in govoriti kamnu, kot pa da ponovite to napako. Neko stvar vam bo uspelo izpeljati zelo dobro in pozitivno, kar pa bodo redki znali ceniti. Njim se bo zdelo samoumevno, vi pa boste rahlo razočarani. Z avtom bo nekaj narobe.

STRELEC od 23. novembra do 21. decembra

Privočili ste si nekaj velikih nakupov, to pa se vam bo finančno poznalo še nekaj časa. Po hujši krizi, ki bo trajala skoraj ves teden boste nepričakovano dobili kar nekaj tolarčkov, tako, da vas bo imelo, da bi takoj spet stekli v trgovino. Tukrat previdnost in razmislek ne bosta odveč. Sicer se ne bo zgodilo nič kaj presenetljivega, spet boste spustili dobro priložnost pri nasprotnem spolu, v službi pa vam bo dolgčas.

KOZOROG od 22. decembra do 22. januarja

Po nekem družabnem srečanju se boste popolnoma spremenili, tako do partnerja, kot do vseh v vaši okolini. Pričeli si boste želeti, da bi odšli in sprememli vse, kar se vam dogaja v sedanjem življenju. Seveda bo ostalo le pri trenutnih željah in občutkih, kmalu boste spet pristali na trdih tleh in živeli svoje običajno življenje. Nekaj pa se bo spremeno, partner vas bo gledal popolnoma drugače in z manj zaupanja.

VODNAR od 21. januarja do 18. februarja

Dobro počutje in veselje se bo nadaljevalo tudi ves ta teden. Sploh ne boste hoteli razmišljati o problemih, ki so seveda tudi okoli vas, ampak boste vse odmisli. Morda boste tu in tam malce preveč pogledali v kozares, vse le zaradi dobre volje. Malo pa le pazite, kako boste ravnali z denarjem, saj vas zna sicer kakšen dan popolnoma presenetiti. Potovanje v tujino, ki bi se ga lahko udeležili, raje odložite za nekaj časa, zakaj, boste kmalu odkrili.

RIBI od 19. februarja do 20. marca

Po dokaj napornem in spodrljajev polnem tednu vas čaka obdobje, ki bo mirno in veliko bolj lepo. Stvari se bodo uredile tako, kot si želite, delali boste zmerno in dobro. Z iskrenim mnenjem boste nekoga sicer prizadeli, mu dali misli in zase dosegli pozitiven zaključek. Malodušja, ki ste se ga navzeli zadnje dni, ne bo konec le na enem področju — srčnem. Tu si morda želite nekoliko preveč.

Metka
Mujadžić
Kaligaro

KUZMETIČNI NASVETI

Bradavice

bruha bolezni se imenuje inkubacijska doba. Traja lahko od 4 tednov do več mesecev. Njihova oblika je odvisna od območja, kjer zrastejo. Ločimo štiri glavne vrste bradavic:

NAVADNE BRADAVICE (Verrucae vulgaris) dosegajo velikost graha, lahko so tudi večje. Ponavadi je razbrzdana, je kožne ali sivkaste barve. Najpogosteje jih opazimo na rokah, ob nohtih se razvijejo v obliki venca. Včasih nastanejo pod nohti in tedaj močno bolijo. Pogoste so tudi na dlaneh, podplatih in kolenih, redke na lasišču.

Naredijo se največkrat v šolski dobi, kasneje večinoma izginejo in so v starosti redke. Odstranijo se lahko z elektrokoagulacijo ali z

ekskohleacijo. Ta poseg sme opraviti le dermatolog.

MLADOSTNE BRADAVICE imajo skoraj enake lastnosti kot navadne, vendar so bolj ploske, kožne ali bledo rjavkaste barve. Opazimo jih na obrazu in hrbitiščih rok. Največkrat pri otrocih, zelo redko pri odraslih. Včasih same od sebe izginejo, v nasprotnem primeru jih odstranimo s krioterapijo.

STAROSTNE BRADAVICE se razvijejo pri starih ljudeh, predvsem na hrbtu.

Tu pravzaprav ne gre za virusna obolenja. So maščobnega videza in zelenkasto rjavne barve. Takšne bradavice je najbolje pustiti pri

miru. Ostranijo naj se samo tiste, ki človeka oz. osebo ovirajo (elektrokoagulacija, krioterapija).

KONIČASTE (pecljate) BRADAVICE so mehke, skupinaste, koničaste, pecljate bradavice. Pojavijo se lahko na kožici med prsti, popku, pazduhi, pod visečimi dojkami, dekolteju in tudi na spolovilu. Zrastejo lahko za pest veliko (v obliki cvetače).

Ker menim, da gre pri vas za koničaste bradavice, vam, gospa Tina priporočam obisk pri dermatologu.

Če želite se lahko zglasite ali pokličete v naš salon (856-837), kjer daje nasvete in vrši pregled na naša dermatologinja. Vse, ki imate kakršnekoli probleme ali vprašanja vabim, da mi pišete na naslov: Kozmetični salon Iris, Cesta I/8, Velenje. Dipl. kozm. Metka Mujadžić-Kaligaro

MOPA

Naj se blešči!

Vsako leto okoli novega leta se močno čudimo, kako hitro je minilo leto, takoj nato pa vsaj nežnejši spol zatarna, da ne ve, kaj bi oblekel. Ja, približuje se čas proslavljanj, tako tistih na delovnem mestu, kot s prijatelji. Ker si večina ne privošči več veliko novih oblačil, pričnete že sedaj razmišljati, kako boste prišli do »Fancy« obleke za večerne svečane priložnosti.

Pravih modnih ukazov tudi to leto ni. Prevlačovala bo vedno modna in za večerne obleke primerna črna. Ni pa nujno. Izogibajte se mrtvih, pastelnih tonov, sploh če želite biti opaženi. Nikar se ne izogibajte bleščecih materialov, še vedno pa je tu tudi pliš, elastični materiali in letosjni trend — mehko padačjo brušeno svila.

Modeli so lahko nekoliko

Marsikdaj sicer lep izgled pokvarji prav slabo ličenje.

Torej, bodite pogumni in odločni, ko se boste odpravljali na praznovanje. To pa

IZ BRIVNIC IN ČESALNIC SVETUJEJO

Osnova za vsako modno pričesko je trajna preparacija, katera mora biti izvedena zelo strokovno, da služi svojemu namenu. Dame, katere narava ni obdarila z naravnimi kodri, so pred večno dilemo, ali se odločiti za postopek trajne preparacije. Frizerji svetujemo »dac, vendar mora biti postopek pravilno izveden. Jakost kodra pa prilagoditi želji stranke.

Trajna preparacija je kemijski proces. Zato je zelo pomembno, kako jo izvedemo. Strokovnjaki priporočajo več faz postopka, torej utrdimo kodre. Po pravilno izvedeni trajni preparaciji je zelo pomembna nadaljnja nega las, da lasem vrnemo dovolj vlage, leska-

terje moramo natančno upoštevati. S postopkom trajne preparacije razgradimo las. Tako imenovane disulfidne vezi preoblikujemo že s tem, ko lase navijemo na navjalce. Da pa na novonastali kodri postanejo »trajni« poskrbi fiksir,

Frizerji Brivnic in česalnic smo seznanjeni z vsemi novostmi na tem področju, zato bomo lahko tudi strokovno svetovali našim cenenim strankam.

Trajna preparacija las nam priomore k oblikovanju modne ženske pričeske, enako pa velja tudi

ČETRTEK
31. oktober

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 9.00 Moja družina in ostale življi, angleška nadaljevanja, 6/10. 9.30 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike. 10.20 Mozaik, Šolska TV, ponovitev. 10.20 Velikani svetovne književnosti: Lauremont. 10.50 Nekoč je bilo... življenje: Možgani (9/26). 11.20 Mozaik, ponovitev. Nikoli več, angleška nadaljevanja (2/3). 12.10 Video strani. 13.30 Poročila. 15.50 Video strani. 16.00 Sova, ponovitev. Kalni Izvir, avstralska nadaljevanja, 2/10. 16.50 Video strani. 16.55 Poslovne informacije. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Mozaik, ponovitev. Boj za obstanek: Na morju, angleška poljudnoznanstvena serija. 17.35 Četrtek ob 17.30. 18.35 Video strani. 18.40 Spored za otroke in mlade. Nevarni zaviri, 20., zadnja epizoda, kanadske nanizanke. 19.05 Risanka. 19.15 TV okno. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 M. Siggins: Ljubezen in sovraštvo, kanadska nadaljevanja (2/4). 21.00 Tednik. 22.00 Dnevnik 3. 22.20 Video strani. 22.25 Sova: Takski, ameriška humor, naniz, 2/12; Kalni Izvir, avstralska nad. 3/10; Jazz, blu-

PETEK
1. november

TV SLOVENIJA 1

9.45 Klub klobuk. 10.55 M. Siggins: Ljubezen in sovraštvo, kanadska nadaljevanja, 1/4. 12.05 Video strani. 15.30 Sova, ponovitev. Taxi, ameriška nanizanka, 2/12; Kalni Izvir, avstralska nadaljevanja, 3/10. Jazz, blues... 16.50 Video strani. 16.55 Poslovne informacije. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Mozaik, ponovitev. Tednik. 18.10 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike. 19.00 Risanka. 19.15 TV okno. 19.30 Dnevnik 2. 19.59 Forum. 20.20 Najbolj dolgotrajno sovraštvo, angleška dokumentarna serija, 1/3. 21.20 S. Treter: Zgodbe Stiga Treterja, švedska nadaljevanja, 2/6. 22.15 Dnevnik 3. 22.35 Video strani. 22.40 Sova: Pri Huxtablovi, 14. epizoda ameriške nanizanke. 16.50 Video strani. 16.55 Poslovne informacije. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Mozaik, ponovitev. Boj za obstanek: Na morju, angleška poljudnoznanstvena serija. 17.35 Četrtek ob 17.30. 18.35 Video strani. 18.40 Spored za otroke in mlade. Nevarni zaviri, 20., zadnja epizoda, kanadske nanizanke. 19.05 Risanka. 19.15 TV okno. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 M. Siggins: Ljubezen in sovraštvo, kanadska nadaljevanja (2/4). 21.00 Tednik. 22.00 Dnevnik 3. 22.25 Sova: Takski, ameriška humor, naniz, 2/12; Kalni Izvir, avstralska nad. 3/10; Jazz, blu-

TV PROGRAM

SOBOTA
2. november

TV SLOVENIJA 1

8.40 Mozaik, ponovitev. 8.40 Angleščina-Follow me, 24. lekcija. 9.05 Radovedni Taček: slika. 9.20 Lonček kuhanj: ribja pašeta. 9.30 O. Župančič: Naslikam tičko. 9.40 Zgodbe iz školjke. 10.40 Ex lobris. 11.40 Večerni gost: dr. Ljubo Sirc. 12.35 Mozart na turneji. 8/13. 13.30 Poročila. 13.40 Mozaik, ponovitev. Oči kritike. 14.20 Forum. 14.35 Video strani. 15.40 Video strani. 15.50 Marlboro music show, ponovitev. 16.20 Sova, ponovitev. Pri Huxtablovi, 14. epizoda ameriške nanizanke. 16.50 Video strani. 16.55 Poslovne informacije. 17.00 Dnevnik 1. 17.05 Quo vadis, 1. del ameriškega filma. 18.25 Video strani. 18.30 Klasični dosežki v obliskovanju, ponovitev angleške dokumentarne serije (2/6). 18.55 Risanka. 19.20 TV okno. 19.30 Dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Žrebanje 3 x 3. 20.35 Tvariote. 21.35 Sova: Na zdravju, 36. epizoda ameriške nanizanke. 22.00 Dnevnik 3. 22.20 Video strani. 22.25 Sova: Kalni Izvir, avstralska nadaljevanja, 4/10; Rdeči pajek, ameriški film (cb); Dražilivo, 13. epizoda francoskega erotičnega programa.

TV SLOVENIJA 2

17.10 Euroitem, 6. oddaja. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Ljubljana RAI. 20.00 Žarišče. 20.30 Klasični dosežki v obliskovanju, angleška dokumentarna serija, 2/6. 21.55 Mali koncert nagrancen XX. tekmovanja učencev in študentov glasbe Slovenije. Jovanović Petra - flauta. 21.00 Večerni gost: dr. Ljubo Sirc. 21.55 Retrospektiva: Iz slovenske dramatike: Ivan Potrč: Lacko in Krefli. Adaptacija predstava Prešernovega gledališča Kranj. 23.25 Yutel.

TV SLOVENIJA 2

17.10 Euroitem, 6. oddaja. 17.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Ljubljana RAI. 20.00 Žarišče. 20.30 Klasični dosežki v obliskovanju, angleška dokumentarna serija, 2/6. 21.55 Mali koncert nagrancen XX. tekmovanja učencev in študentov glasbe Slovenije. Jovanović Petra - flauta. 21.00 Večerni gost: dr. Ljubo Sirc. 21.55 Retrospektiva: Iz slovenske dramatike: Ivan Potrč: Lacko in Krefli. Adaptacija predstava Prešernovega gledališča Kranj. 23.25 Yutel.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 TV koledar. 9.30 Otroški program. 10.00 Šolski program. 12.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Satelitski programi: Staro za novo. 16.35 Poročila. 16.40 TV koledar; Izobraževalni program. 17.30 Hrvatska danes. 18.15 Dokumentarna oddaja. 18.45 Humoristična serija. 19.10 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Igrani film. 21.35 Talk-show. 22.25 Dnevnik 2. 22.45 Kulturna oddaja. 0.15 Poročila.

TV SLOVENIJA 2

18.00 Kavarna, ponovitev. 19.00 Garfield in prijatelji. 19.30 Dnevnik BG. 20.15 Filmske uspešnice: Umor Trockega, francosko italijansko-angleški film. 21.55 Gostovanje slovenskega nacionalnega baleta v Minsku. 22.35 Yutel.

HTV 1

8.15 Pogovor. 8.20 TV koledar. 8.30 Veseli sobota. 10.00 Izbor iz šolskega programa. 11.30 Znanstvena serija. 12.00 Izbrali smo za vas. 13.45 Mladinski film. 15.15 Mikser "M". 16.00 Dokumentarni film. 16.15 Narodna glasba. 16.45 Sedmi čut. 16.55 Poročila. 17.30 TV teden. 17.45 TV razstava. 18.00 Serijski film. 18.55 Risana serija. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Interview eden. 20.15 Igrani film. 21.50 Dokumentarni program. 22.20 Dnevnik 2. 22.40 Športna sobota... 23.00 Zabavno-glasbena oddaja. 23.45 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Jolanda in tat, ameriški film, 1945 (Fred Astaire, Lucille Bremer). 10.50 Novembrovski dnevi, dokumentacija, 1990. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Loto. 13.40 Brandler Kaspar glede v raj, nemški čeb film, 1949 (Paul Hörbiger). 15.20 Risanka. 15.45 Prepriz za osovo senco. 17.00 Mini ZIB. 17.10 X-large special: Paul McCartney v Lipervolu. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Avstrijski gledališki muzej. 18.30 Riptide, serija. 19.30 Čas v sliki. 19.55 Kulturni žurnal. 20.05 Šport. 20.15 Dobrodošli v klub extra, Harald Juhnke. 21.15 Romanje v Santiago de Compostela. 22.15 Iskrena ljubezen, komedija, 1984 (Clio Goldsmith, Simon Ward). 23.55 Čas v sliki. 0.00 Winterhawk, pustolovska drama, 1975 (Michael Dante, Leif Erickson). 1.35 Čas v sliki.

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki. 9.05 Matineja: Axi-on. 9.35 Medeja, črna bela drama (Heidemarie Hallayher). 10.50 Salzburg Blues. 11.20 Mozartov koledar. 11.25 Mesija, oratorij. 13.40 Ljubi Mozart. 14.40 Iskanje popolnosti. 15.10 Računalniška animacija. 15.20 Leva božja roka, ameriški film, 1956 (Humphrey Bogart, Gene Tierney). 17.15 To je ostalo od dvojnoge orla: Koniggratz. 18.00 Simpsonovi, risana serija. 18.25 Tedaj. 18.30 Podoba Avstrije. 19.00 Avstrijski dnevi. 19.30 Čas v sliki. 19.55 Kar mi je sveto, religija. 20.15 Pogled v brezno, TV film v teh delih, 1989 (Sarah Fawcett, John Shea, Ryan O'Neal). 21.50 Čas v sliki. 21.55 Šport. 22.15 Elektrika vsakdana v kulturi. 23.00 10 let Umetniških večerov: Prvo spoznanje. 0.05 TV Dante. 1.05 Monty Pythonov letetiči cirkus. 1.40 Kralj časa.

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki. 9.05 Matineja: Axi-on. 9.35 Medeja, črna bela drama (Heidemarie Hallayher). 10.50 Salzburg Blues. 11.20 Mozartov koledar. 11.25 Mesija, oratorij. 13.40 Ljubi Mozart. 14.40 Iskanje popolnosti. 15.10 Računalniška animacija. 15.20 Leva božja roka, ameriški film, 1956 (Humphrey Bogart, Gene Tierney). 17.15 To je ostalo od dvojnoge orla: Koniggratz. 18.00 Simpsonovi, risana serija. 18.25 Tedaj. 18.30 Podoba Avstrije. 19.00 Avstrijski dnevi. 19.30 Čas v sliki. 19.55 Kar mi je sveto, religija. 20.15 Pogled v brezno, TV film v teh delih, 1989 (Sarah Fawcett, John Shea, Ryan O'Neal). 21.50 Čas v sliki. 21.55 Šport. 22.15 Elektrika vsakdana v kulturi. 23.00 10 let Umetniških večerov: Prvo spoznanje. 0.05 TV Dante. 1.05 Monty Pythonov letetiči cirkus. 1.40 Kralj časa.

TV AVSTRIJA 2

13.50 Leksikon umetnikov. 14.00 Zgodba o saksofonu, glasbena oddaja. 14.30 Stihl Christine Lavant. 15.15 Glasbene želite. 16.00 Iz parlamenta. 17.10 Ljuba družina, serija. 17.45 Živali išeče dom. 18.00 Pravica do ljubezni (151). 18.30 Podoba Avstrije. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 19.55 Kulturni žurnal, šport. 20.15 Stavimo... šov v živo (Thomas Gottschalk). 22.00 Naš šef je ženska, serija, zadnji del. 22.50 Dva milijona v zlatu, akcijski, 1986 (Raul Julia, Fred Ward). 0.25 Plinska svetilka, klasični, 1939 (Adolf Wohlbrück). 1.45 Čas v sliki. 1.50 Ex libris.

TV AVSTRIJA 2

4.30 Šport, prenos formule ena. 9.00 Čas v sliki. 9.30 Kulturni zajtrk. 10.15 Universum: Igra s pošastjo, ponovitev. 10.15 Anton Bruckner, simfonijski čut. 4. Es-dur. 12.10 Pisati pomeni, učiti se umirati, portret Lise Aichinger. 13.00 Domovina, tuja domovina. 13.30 Podoba Avstrije. 14.15 Žalostna revolucija: Cerkev na Madžarskem. 15.00 Športno popoldne. 16.30 Svet pustolovščin, 4. del. 17.15 Klub seniorjev. 18.00 Pravica do ljubezni (152). 18.30 Podoba Avstrije. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Pogled v brezno (Small Sacrifices), drugi del TV filma (Farrah Fawcett, Ryan O'Neal). 21.55 Čas v sliki. 22.00 Šport. 22.25 Twin Peaks, serija. 23.35 Femmers, francoski film, 1983 (Helmut Berger, Alexandra Stewart). 0.55 MacGyver, serija. 1.00 Čas v sliki.

TV AVSTRIJA 2

7.30 Dobro jutro. 8.35 Sosedje, Bolničnica. 9.50 Teleshop. 10.10 Duki, 11.05 Mike Kruger Show, ponovitev. 12.45 TB-borza. 13.35 Bingo. 14.00 Dino, Bolničnica, Sosedje. 15.35 Teleshop. 15.50 High Chaparral. 16.45 Cannon (William Conrad). 17.40 Poročila. 17.45 Adamssovi. 18.15 Bingo. 18.45 Dobri večer, Nemčija. 19.20 Kolo sreča. 20.05 Vreme. 20.15 Vsi predsednikov možje, film o afери Watergate, 1976 (Dustin Hoffman, Robert Redford). 22.30 Poročila. 22.40 Na robu pekla, zaporniški, 1987 (Glenn Close, Keith Carradine). 21.55 Čas v sliki. 22.00 Večerni šport. 22.30 Glasbena meditacija Wolfa Biermanns. 23.35 Jazz, Dunaj 1991. 0.20 Čas v sliki. 0.25 Ex libris.

TV AVSTRIJA 2

7.30 Dobro jutro. 8.30 High Chaparral. 10.00 Vsi predsednikov možje, ponovitev. 12.20 Kolo sreča. 13.00 Bingo. 14.35 Fantazijski otok. 14.15 Vzdržni Adam, avstrijski, 1950 (Gustav Waldau). 15.45 Sat 1 predstavila. 16.15 Zapp. 16.40 Pearl Harbor, začetek serije, 1979 (Dennis Weaver, Angie Dickinson). 17.35 Dobitek na Sat 1. 17.45 Adamssovi. 18.15 Bingo. 18.45 Poročila. 18.50 Kvadriga. 19.20 Kolo sreča. 20.05 Vreme. 20.15 Menih z bincem, kriminalka, 1967 (Joachim Fuchsberger, Uschi Glas). 21.50 Poročila. 22.05 Profesionalci. 23.00 Poročilo o... zgodaj zrelih, erotični, 1973. 0.30 Ostri Heinrich, erotični. 2.00 Poročila.

RTL PLUS

6.15 Leteči mlini na veter, lutkovni film. 7.35 Na veliki poti, film. 1986. 9.25 Napačni fantje, komedija, 1987 (Lou Andersen). 11.00 Baskerville's pes, kriminalka, 1972 (Stewart Granger). 12.10 Trop črnih ovc. 13.00 Kamp Cucamonga, komedija, 1990. 14.40 Ledene pirati, akcijski, 1983 (Robert Urih). 16.20 Festival uspešnic. 17.45 Otroška parada. 18.45 Poročila. 19.15 Houston Knights. 20.15 Imeritne tete, komedija, 1971 (Rudy Weck). 22.00 Dall-As. 23.00 20 v avtu, 40 v postelji, seks komedija, 1979. 0.30 Nečakinja od O., softseks, 1968. 1.55 Oči pajka, kriminalka, 1971 (Klaus Kinski). 3.15 Trenin formulje 1.

RTL PLUS

6.20 Flintstonovi otroci, Yogi. 9.30 Maščevanje rdečih jezdecev, pustolovski, 1960 (Lex Barker). 11.00 Dr. Who, serija. 12.35 Waterloo Creek. 13.55 Ultraman. 14.20 Adam 12. 15.05 Stara gozdarska koča, domovinski, 1956. 16.45 Petruva glasbena revija. 17.50 Dr. Westphal. 18.45 Poročila. 19.15 Potovalni kviz. 20.15 Poletna noč, domovinski, 1967 (Robert Fuller). 21.50 Spiegel TV. 22.30 Prime Time. 22.45 Grad Pompon Rouge. 23.15 Playboy Late Night. 0.15 Twinky, angleški film, 1969 (Charles Bronson). 1.50 Formula ena, povzetek.

RTL PLUS

6.20 Flintstonovi otroci, Yogi. 9.30 Maščevanje rdečih jezdecev, pustolovski, 1960 (Lex Barker). 11.00 Dr. Who, serija. 12.35 Waterloo Creek. 13.55 Ultraman. 14.20 Adam 12. 15.05 Stara gozdarska koča, domovinski, 1956. 16.45 Petruva glasbena revija. 17.50 Dr. Westphal. 18.45 Poročila. 19.15 Potovalni kviz. 20.15 Poletna noč, domovinski, 1967 (Robert Fuller). 21.50 Spiegel TV. 22.30 Prime Time. 22.45 Grad Pompon Rouge. 23.15 Playboy Late Night. 0.15 Twinky, angleški film, 1969 (Charles Bronson). 1.50 Formula ena, povzetek.

RTL PLUS

SREDA
6. november

TV SLOVENIJA 1

8.50 Video strani. 9.00 Mozalk, ponovitev. 9.00 Živ žav. 9.55 Josip Tavčar: Balada o jubileju, drama TV Slovenije. 11.05 A. Newman: Občutek krvide, angleška nadaljevanja (4/7). 11.55 Euroritem, 7. oddeja. 12.10 Video strani. 13.30 Poročila. 15.10 Sova, ponovitev, Življenje brez Georga, angleška naničanka, 4/6; Kalni izvir, avstrijska nadaljevanja, 7/10. 16.40 Video strani. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Dnevnik 1. 17.05 Mozalk, ponovitev. 17.05 Boj za obstanek, angleška poljudnoznanstvena oddaja. 17.30 Domače obrti, nizozemska izobraževalna oddaja (7/13). 17.45 Video strani. 17.50 Spored za otroke in mlade, Klub Klobuk, kontaktna oddaja. 19.00 Risanka. 19.15 TV okno. 19.30 Dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Povečava, angleški film. 22.00 Dnevnik 3. 23.00 Video strani. 23.05 Druga godba '91, mala dudaka muzika (Češka), 2. del. 23.35 Sova: Alf, 61. epizoda ameriške naničanke; Kalni izvir, avstrijska nadaljevanja, 8/10. 0.50 Video strani.

TV SLOVENIJA 2

18.10 Euroritem, ponovitev 7. oddaja. 18.30 Mostovi. 19.00 TV Slovenija 2, studio Maribor. 19.00 Poslovna borba. 19.15 TV ruleta. 19.30 Dnevnik ORF. 20.00 Športna sreda. 22.15 Svet poroča. 23.00 Yutel.

HTV 1

9.15 Poročila. 9.20 TV koledar. 9.30 Otroški program. 10.00 Šolski program. 1.00 Poročila. 12.10 Video strani. 12.20 Satelitski program: Staro za novo. 16.45 Poročila. 16.50 TV koledar. Šolski program, 17.30 Hrvaška danes. 18.15 Otroški program. 18.45 Poljudnoznanstveni program. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik 1. 20.00 Filmski večer. 22.00 Dnevnik 2. 22.25 Dokumentarni program. 23.25 Poročila.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljudi. 9.30 Francosčina. 10.00 Šolska TV. Dust Busters. 10.15 Šolska TV. 10.30 Festival Charlija Chaplina, nemški film, 1916 (Charlie Chaplin). 12.05 Tedaj. 12.10 Reportaže iz tujine, ponovitev. 13.10 Mi. 13.35 Radi imamo Kate, serija. 14.00 Wichertsovi, serija. 14.45 Risanke. 14.55 Otroške pesmi. 15.05 Racmanove zgodbe, risane serije. 15.30 Klovn Habakuk. 16.05 Ebba in Didrick. 16.30 Mini klub. 17.00 Mini ZIB. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Ko bo to vedeli sosedje, družinska serija v šestih delih (Towie Kleiner, Anja Kruse). 19.30 Čas v sliki. 20.00 Šport. 20.15 Dvoboj src, romančiči, 1990 (Alison Doody, Benedict Taylor). 21.50 Pogledi od strani. 22.00 Črna devica, francoski film (Pierre Banderet, Micheline Cécuyer). 22.55 Vaba, TV film Petra Turriņja (Levin Kress). 0.25 MacGyver. 1.10 Čas v sliki.

TV AVSTRIJA 2

16.50 Leksikon umetnikov, nato Tedaj. 17.00 Multikulturno življenje. 17.30 Dežela v ljudje. 18.00 Pravica do ljudi. 18.30 Kviz z živalmi. 19.00 Dežele danes. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Kulturni žurnal. 20.15 Georg Eisner, eden iz Nemčije. TV film o atentatu na Hitlerja, 8. novembra 1939 (Klaus Maria Brandauer, Brian Dennehy). 21.50 Novo v kinu. 22.00 Čas v sliki. 22.30 Čas v sliki da capo. 22.30 Večerni šport, nato Čas v sliki.

SATELITSKA TV

SAT 1

6.00 Dobro jutro. 8.35 Sosedje, Bolničnica. 9.50 Teleshop. 10.10 Štriga za Ava Mario, ponovitev vesterna. 12.05 Kolo sreče. 12.45 TV-borza. 13.35 Bingo. 14.00 Ollies, Bolničnica, Sosedje. 15.35 Teleshop. 15.50 Kung Fu. 16.45 Misissipi, kriminalistična serija. 17.45 Družina Addams. 18.15 Bingo. 18.45 Dobar večer, Nemčija. 19.20 Kolo sreče. 20.05 Vreme. 20.15 Hunter. 21.10 Poročila. 21.15 Ob sedmih je svet še v redu, komedija, 1968 (Archibald Eser). 22.55 Poročila. 23.05 Petek trinajstečna, serija. 0.00 Hunter. 0.50 Misissipi, pon.

TELE 5

6.00 Jutranji magazin. 9.00 Angel se vraca. 9.45 Bogati in lepi. 10.10 Dirka s smrtno. 11.00 Šov. 11.30 Divja Rosa. 12.10 Smith in Jones. 13.05 Oče preveč. 13.30 Santa Barbara. 14.20 Springfieldova zgodba. 15.05 Voljek. 15.50 Čips. 16.40 Tvegan! 17.10 Cena je vroča. 18.00 Divja Rosa. 18.45 Poročila. 19.15 Nazaj v preteklost. 20.15 Narodna glasba. 21.15 Gottschalk, osebni šov. 22.15 Stern TV. 22.50 Naslovi in odlikovanja. 23.20 Beny Hill. 23.50 Poročila. 0.00 Kinjite, akcijski, 1989 (Charles Bronson, Peggy Lipton). 1.30 Hitchcock.

Kulturni center Ivan Napotnik

PRIREDITVE

abonmaji
1991/92

NOVEMBER 1991

— Petek, 7. novembra 1991 ob 19.00 knjižnica Velenje

SLOMŠEK DANES

O pomenu Slomška za danšnji čas bo govoril škof dr. Vekoslav Grmič.

V velenjski NAMI je razstava osnutkov spomenikov škofu A. M. Slomšku

Vstopnine ni!

— Sobota, 16. novembra, ob 10.00 mala dvorana doma kulture litkovni abonma in izven

VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV

Iutkovno gledališče Maribor Vstopnice 100 SLT.

— Četrtek, 14. novembra, ob 19.30 cerkev sv. Mihaela v Šoštanju za glasbeni abonma in izven

OLGA GRACELJ, soprano
MAKS STRMCNIK, orgle
STANKO ARNOLD, trobenta

Vstopnice 300 SLT, mladina 200 SLT.

— Petek, 22. novembra, ob 19.00 galerija — knjižnica Velenje

ALENKA PIRMAN otvoritev slikarske razstave

— Sobota, 23. novembra, ob 19.30 dom kulture Velenje za gledališki abonma in izven

POHUJŠANJE PO CANKARJU

Gostuje: Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana

Režija: Martin Kušej

Vstopnice 300 SLT, mladina 200 SLT.

— Torek, 3. decembra, ob 17.00 dom kulture Velenje za mladinski abonma in izven

Peter Weiss:

NOČ GOSTOV

Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana

Vstopnice 200 SLT.

Drugi obisk HAMLETA v Mariboru

Točen termin bo javljen naknadno!

PREDBOŽIČNI CIKLUS

Graz, 7. decembra, odhod ob 6.00

Sejem daril in Christkindl sejem.

Cena aranžmana 490 SLT.

Dunaj, 14. decembra, odhod ob 5.00

Christkindl sejem, jaslice v katedrali sv. Petra, božični nakupi.

Cena aranžmana 990 SLT.

Salzburg, 21. decembra, odhod ob 6.00

Mozartovo mesto, Mozartova hiša, Mozartov koncert.

Cena 1100 SLT in vstopnina za koncert.

Dunaj, 21. decembra, odhod ob 7.00

Predbožični Dunaj, Christkindl sejem, musical »Freudiana«.

Cena 990 SLT in vstopnica za musical.

ABONMAJI 91/92

Se vedno vpisujemo vse vrste abonmajev. V gledališčem in glasbenem programu bosta poleg 6 razpisanih predstav ali koncertov še po ena brezplačna prireditev za abonente.

Radio

Velenje

Oddajamo na ultrakratkovolnovem območju na frekvencah 88,9 (oddajnik Velenje) in 97,2 megaherca (oddajnik Plešivec).

Naročila za vaše čestitke in pozdrave, obvestila, reklame, sprejemamo na upravi Centra za informiranje, propagando in založništvo, na Fojtovi 10 v Velenju. Vas informacije dobite po telefoni 855 450.

UKV 88,9 IN 97,2 Mhz

ČETRTEK, 31. OKTOBRA: 6.00 Dobro jutro; 6.10 Smeħ za zdravje; 6.30 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 10.00 Poročila; 10.30 Kuhamo z vami; 11.00 Na svidenje.

PETEK, 1. NOVEMBRA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Poročila; 15.30 Dogodki in odmivi; 16.20 Za konec tedna; 16.30 Poročila; 18.00 Lahko noč.

SOBOTA, 2. NOVEMBRA: 6.00 Dobro jutro; 6.10 Smeħ za zdravje; 6.30 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.30 Poročila; 8.45 Na svidenje.

NEDELJA, 3. NOVEMBRA: 11.00 Začetek sporeda; 11.15 Poročila; 11.25 Kdaj, kje, kaj; 11.30 Z mikrofonom med vami; 12.00 Trič trač in druge čeveke; 12.30 Na svidenje; 15.00 Vaše čestitke in pozdravi — vmes ob 15.50; 16.50; 17.50 Servisne informacije in epp bloki; 18.50 Poročila; 19.00 Duhovna iskanja; 20.00 Lahko noč.

PONEDELJEK, 4. NOVEMBRA: 15.00 Pozdrav; 15.15 Poročila; 15.30 Dogodki in odmivi; 16.20 Kdaj, kje, kaj; 16.30 Poročila; 17.00 Ponedeljkovo športno popoldne; 18.00 Najboljše, najnovejše; 20.00 Lahko noč.

TOREK, 5. NOVEMBRA: 6.00 Dobro jutro; 6.10 Smeħ za zdravje; 6.30 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Odstopim, odstopiš; 10.00 Poročila; 10.30 Kuhamo z vami; 11.00 Na svidenje.

SREDA, 6. NOVEMBRA: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Poročila; 15.30 Dogodki in odmivi; 16.20 Kdaj, kje, kaj; 16.30 Poročila; 17.00 Mi in vi; 18.00 Strokovni nasveti; 19.00 Minute z domačimi ansamblji; 20.00 Lahko noč.

KINO

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

N

O

K

I

MALI OGLASI**tel. 853 451, 855 450***uspešen oglas, oglas v naš čas***IŠČEMO MLAJŠO UPOKOJENKO** za nego starejše ženske v Šoštanju. ☎ 852-420.**NOVO KUHINJSKO MIZO** s širimi stoli prodam po ugodni ceni. ☎ 852-420.**UVŌŽEN OTROŠKI VOZIČEK**, spalno vrečo za dojenčka in pomivalno korito z elementom, ugodno prodam. Informacije Jenkova 19/18 Velenje.**V MALI SEVI, NAD LUCIJOM** pri Portorožu, ugodno prodam vikend hišo. ☎ na upravi lista 855-450.**ZA ŠEST MESECEV NAJAMEM DVOSOBNO STANOVANJE** v Velenju. Cenjene ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Plačilo v naprej«.**PREKLIC DIPLOME** za elektromehanika 1983 na ime Bojan Stanko, Jenkova 10, Velenje.**OTROŠKO POSTELJICO PRODAM.** Karas, Špeglova 1, Pesje.**600 m² SADOVNJAKA** v Topolšici prodam. ☎ 858-852 popoldan.**PARCELO V BLIŽINI VELENJA** 500 m², prodam. ☎ 855-803.**POLOVICO HIŠE** (dvojček) na Gorici, prodam. Cena 270.000 DEM. ☎ 858-265.**POSLOVNO DELOVNI PROSTOR** oddam v najem. ☎ 858-022.**AVTO R-4**, letnik 1986 in prasiča za zakol, prodam. ☎ 893-831.**PREKLIC JUGO 55 GV** Koral, registriran do maja 92, 24.000 km, prodam. ☎ 851-063.**POSLOVNE PROSTORE OD-DAM V NAJEM**, 60 m² in 40 m² v Velenju. ☎ 851-094.**IŠČEMO HONORARNO DELAVKO** za čiščenje gostilne, trikrat tedensko. ☎ 778-080.**TRAJNO ŽAREČO PEĆ EMO** radio kasetnik Kamacrown K 3214 z daljincem, ČBTV Gorenje (3 leta) z daljincem ter šivalni stroj Ruža step, prodam. Tajnšek. Kersnikova 13/III.**BMW 316**, letnik 1986 in garaža na Prešernovi 9, prodam. ☎ 855-415 po 15. uri.**V BLIŽINI ŽALCA** prodam novo dvostanovanjsko hišo A1. ☎ 712-244 po 18. uri.**KAVČ, DVA FOTELJA** in barvni TV ugodno prodam. ☎ 850-746.**ČOLN MAESTRAL 9** in motor Tomos 4 z vso opremo prodam. ☎ 850-746.**ŠKODO 135 L**, novo in AX 11 TRE 1989 prodam. ☎ 858-233.**ELEKTROSTORITVE V STEČAJU**, razprodajajo preostanek materiala vsak dan od 12. do 14. ure na Koroški 48 v Velenju.**DELAWSKA UNIVERZA VELENJE****razpisuje ZAČETNI TEČAJ ZA SYNTHESIZER** Informacije, prijave tel.: 854-539.**DELAVSKA UNIVERZA VELENJE****zakonitosti**

Potrebujemo ljudske kuhinje?

Pregovoru oziroma ljudski modrosti kdor ne dela, naj tuji ne je, v preteklih letih nismo mogli prav ničesar očitati. Tudi danes mu ne bi, če vester, ki veje v naši družbi na vseh področjih življenja in dela ne bi malo omajal njegove trdnosti. Namreč zaradi pomanjkanja novih programov in razmer na trgu postaja delo ne le vrednota, mapak sreča, na pol prazen želodec pa odsev kriznih razmer.

Zategovanje pasu pri stikaju konca s koncem meseca se v vse več družinah ne obnese več. Trkanje na vrata Centra za socialno delo, kjer z razdelitvijo pomoči poskušajo pomagati ljudem v stiski, vedno ni uspešno. In kakovost življenja — dolgo opevan cilj marsikaterega razvojnega dokumenta iz preteklih let, postaja deklarativna fraza. Zamenjale so jo osiromašene gospodinjske košarice, pa tudi velike oči in lačna usta.

Za te so v razvitih državah poskrbeli z nekakšnimi ljudskimi kuhinjami, pri nas v Ljubljani, pred leti, pa za kloštarje (v zavetišču jih živi okrog 25) z radelilnico hrane. Proti »pajčevini v želodcu« se trudijo še nekatere Karitase ustanove. V Velenju mi-

sel o ljudski kuhinji ni od danes, ampak je stara že nekaj let. Tega vprašanja so se lotevali skupaj Center za socialno delo, bivši sindikat in nekatere službe v kolektivih. Ob premlevanju teme so bili zaključki vedno enaki: izraženih potreb po ljudski kuhinji, razdelilnici hrane ali kakorkoli že imenujemo »menzo« za plitke žepe, ni bilo. Tudi pogledi na problem so bili drugačni kot v marsikatem drugem okolju. Ni bilo malo takih, ki so menili, da je za čakajočega v vrsti na obrok enolomčnice to ponizjoče, da o individualnosti, kratejšu svobode na nek način ne izgubljamo besed. Pri tehtanju vrednosti ljudske kuhinje, njenih učinkih, ob dejstvu, da so te namenjene le posameznikom in ne družinam, pa ni bilo zanemarljivo še finančno breme. Zato je takrat prevladala usmeritev — dodelitev tolikšne pomoči, da si bodo lahko obroke pravili sami. Dobrodelnost, skrb za posameznika se naj bi torej kazala v drugačni obliki in ne v ljudskih kuhinjah.

Nove razmere bi danes najbrž razdelila mnenja, kaj je za človeka bolje. Jelka Fu-

žir, direktorica Centra za socialno delo Velenje — ustanove, ki naj bi pri tem odigrala vlogo koordinatorja, pravi: »Zahodni vzorec ne bi motil, če ne bi izhajali iz obvezane socialne države. Ljudske kuhinje sicer sodijo v krog demokracije, toda zato še nismo zreli. Da pa je to tema našega vsakdana in ne obrobja, kaže vse večje število prejemnikov najrazličnejših pomoči. Kanček ponosa in opiranje na lastne zmožnosti sta danes pri večini še vedno tista, ki krojita socialno politiko posameznika in tudi družine.« Zagotovitev enega obroka bi bila, po mnenju sogovornice, veliko osiromašenje, trije obroki ob sedanjih stroških pa bi stali družbo vsaj enkrat več kot so trenutno začasne denarne pomoči. Nesposobni za delo prejemajo 3700 tolarjev pomoči kot edini vir, nezaposleni brez družine pa praviloma dobijo začasno pomoč do prve ali naslednje zaposlitve v višini 1500 do 2000 tolarjev. »Tudi če bi se pri nas pojavile potrebe po organiziranju ljudske kuhinje si je najbrž ne bi mogli privoščiti. Ni denarja, brez tega pa ni mogoče ničesar organizirati.«

Slovenci smo res ponosen narod. Toda ponos ob praznem želodcu nič ne koristi. Ob dejstvu, da je lakota najboljša začimba in s kruhom vse žalosti manjše, bo morda socialni program ne v bese dah, ampak tudi v dejanh poskrbel za ljudsko kuhinjo ali drugačno obliko pomoči v občini, ki se je dolga leta po življenjski ravni občanov uvrščala v sam vrh v republiki.

Na občinski organizaciji Rdečega križa Velenje zatrjujejo, da so za razmišljjanja o

tem poklicani, ne morejo pa prevzeti vloge ustanovitelja. Nimajo ne ustreznih prostorov, ne ljudi in denarja. Stvar ni poceni, umnejsa pa bi bila po njihovem mnenju razdelitev bonov upravljencem za hranjenje v obrati prehrane. To bi bilo najbolj človekoljubno in tudi bolj sprejemljivo. Izkušnje jim to dokazujejo. Najbrž je v občini še veliko občanov, ki bi rabili obliko, obutev, sram pa jih je priti po vse to v skladisce zbranega blaga, podobno pa bi se verjetno dogajalo tudi z menzo.

V Karitasu Šaleške dekanije o ljudskih kuhinjah, o menzah za plitke žepe še niso razmišljali. Prekratek čas so odprta vrata pisarne, bolj se v tem času ubadajo z nudnjem pomoči za hrvatske begunce, kajti v sedanjem trenutku so potrebe tu največje.

Slovenci smo res ponosen narod. Toda ponos ob praznem želodcu nič ne koristi. Ob dejstvu, da je lakota najboljša začimba in s kruhom vse žalosti manjše, bo morda socialni program ne v bese dah, ampak tudi v dejanh poskrbel za ljudsko kuhinjo ali drugačno obliko pomoči v občini, ki se je dolga leta po življenjski ravni občanov uvrščala v sam vrh v republiki.

T. Podgoršek

Razmetavanje denarja

Streha na žalski osnovni šoli je že vrsto let najbolj zgrešena gradnja v občini. Vsakč ko se bogovi dežja dovolj razhudijo nad neubogljivim ljudstvom in jim pospešijo primerno količino dežja nad njihove domove, morajo ubogi otroci v žalski šoli telovaditi z odprtimi dežniki. Uboga streha, ki je mimogrede remek delo Ingrada (firma je že izgubila tažbo), pušča kot emajliran cedilnik za špagete. Tako je naposlед napočil za žalsko občество dan, ko se bo streha sanirala. Da je denarja dovolj, nedvomno priča dejstvo, da se je IS občine Žalec odločil, da se streha sanira v dvokapnico (za katero se cene gibljejo okrog 8.000.000,00 slt) namesto v ravno streho (katere cene se gibljejo okrog 4.000.000,00 slt); za površino strehe v tem konkretnem primeru). Glavno vprašanje seveda še naprej ostaja, kako to, da zagotovilo dipl. ing. gradbenika Petra Žargija (ZRMK Ljubljana), ki je eden največjih strokovnjakov v Sloveniji za ravne strehe, da z renomiranim izvajalcem, strokovnim nadzorom in s črno kritino lahko ravno streho stoprocentno sanirajo. NI NIKJER UPOŠTEVANO.

Delegatsko vprašanje, katero je priloženo, zahteva konkreten odgovor in sanacijo ne le šolske strehe, temveč tudi nerazumljivega odnosa strokovnih organov občine do investicijskih odločitev.

GREGOR VOVK

Pisno vprašanje izvršnemu svetu

V skladu s 26. in 28. členom POSLOVNIKA skupščine občine Žalec vlagam pisno delegatsko vprašanje, s katerim z današnjim dnem seznanjam tudi javnost, na IZVRŠNI SVET skupščine občine Žalec in zahtevam, da se na moje vprašanje odgovori na prvi seji izvršnega sveta v pisni obliki. Glede na vsebinsko odgovora se bom odločil, ali bom zahteval, da se o tem vprašanju razpravlja na zasedanju zborov skupščine občine Žalec 7. 11. 1991, kar mi omogoča 28. člen POSLOVNIKA skupščine občine Žalec.

Vsebina vprašanja:

1. Komisija za sanacijo strehe na žalski osnovni šoli se je odločila, da bo problem te strehe rešila s streho — dvokapnico, kljub zagotovilu strokovnjakov (dipl. ing. grad. Peter Žargi, predstavnik ZRMK Ljubljana), da se da obstoječi problem trajno rešiti z ravno streho in sicer z ustreznimi materiali, izvajalcem in nadzorom s strani občine Žalec in ZRMK Ljubljana. Na podlagi kakšnih argumentov je komisija sprejela odločitev o sanaciji strehe na žalski šoli s streho dvokapnico?

2. Stroški za streho dvokapnico so občutno višji od druge možne rešitve (sanacija same strehe z ustreznimi materiali in kvalitetnim izvajalcem del z ravno streho — s črno kritino).

Sredstva, ki bi jih prihranili s cenejo varianto sanacije strehe bi lahko uporabili za sanacijo nekaterih drugih šolskih poslopij v občini, ki so prav tako potrebna popravila. Res je, da je veliko ravnih streh na obstoječih objektih problematičnih, res pa je tudi, da ni težko najti ravnih streh, ki ustrezeno služijo svojemu namenu.

ANDREJ ŠPORIN, dipl. oec.
predsednik DPZ SO Žalec
predsednik OO LDS Žalec

datnih kazni, pa tudi ustnih opozoril ni manjkalo.

NEPOVABLJENEC V GARDEROBI RLV

Ob prihodu na delo v pondeljek ta teden si najbrž P. S. iz Velenja ni mislil, da bo nepovabljen gost v garderobi, kjer je pustil na obeslaniku svojo obliko, našel prav njegovo denarnico z vsemi dokumenti, čeki, nekaj devizami in denarja. Žal, se mu je zgodilo prav to.

POŠKODOVANJE TUJE LASTNINE

Delavci Erine Preskrbovalnice Hrana na Prešernovi v Velenju so bili ta pondeljek zjutraj neprijetno presenečeni. Ob pogledu na njihovo parkirano vozilo so ugotovili, da ga je neznanec »olepel« z več razami v dneh od 26. na 28. oktober.

SPET PRETEP V SONČKU

Prejšnjo soboto v večernih urah so miličniki velenjske postaje milice opravili kontrolo psihofizičnih sposobnosti udeležencev v cestnem prometu. Ustavili so okrog 120 vozil, rezultati akcije pa niso bili najbolj spodbudni, 10 voznikom so namreč začasno vzeli vojniško dovoljenje, razdelili kar precej man-

cesti v Velenju sprla vinjena gosta D. B. in B. R. Bilo je tako vroče, da so morali posredovati miličniki. Napoliti so ju domov, hkrati pa napisali predlog sodniku za prekrške. Pred njim pa se ne bosta zagovarjala le vročekrvneza, ampak tudi natakarica, ker jima je kljub vinjenem stanju točila alkoholne pičače.

PADALE SO KLOFUTE IN...

Do kršitve javnega reda in miru je prišlo pred tednom dni od 19. ur v Erini okrepčevalnici Hrana na Prešernovi v Velenju. Tu sta se sprla K. H. in P. I. Padale so klofute, vmes še psovke in miličniki so imeli spet delo. Zoper P. I. so napisali tudi predlog sodniku za prekrške.

STEPLI STA SE

V pekarni v Starem Velenju sta se prejšnjo sredo, ob prihodu na delo v nočni izmeni, stepli delavki B. M. in V. D. Strašti so umirili šele miličniki, vzrok zanj pa bo najbrž V. D. objasnila sodniku za prekrške.

Boj proti steklini

Velenjski lovci položili 2350 vab s cepivom

Znano je, da je steklina, ki se je po drugi svetovni vojni razširila po vsej Evropi, kužna in neodzdravljiva bolezen, za katere zbolijo ljudje in živali. Da bi se ta bolezen ne širila preveč, jo skušamo zatreći s cepljenjem lisic, ki so njen najpogosteji prenašalec. Prejšnjo soboto je po vsej Sloveniji potekala akcija polaganja vab s cepivom proti steklini na lovske revirje, na njej pa so sodelovali tudi lovci velenjske občine. To je že njihova druga akcija, prvič so vabili položili letos pomladi. V treh tednih kontrole so ugotovili, da 70 odstotkov pomladi položenih vab ni več, v upanju seveda, da so bile učinkovite.

(bm)

V občini Velenje, kjer deluje pet lovskeh družin, se je sobotne akcije udeležilo 150 lovcev, ki so položili kar 2.350 vab s cepivom, seveda prostovoljno. Cepiva, ki so sicer zelo draga, je kupil veterinarski zavod Slovenije. Na posebej določenem območju, tokrat v okolici Šentilja, so lovci postavili še 57 vab za kontrolo in jih primerno označili s količki. Na kraju ne bo odveč, če krajane opozorimo, da naj najdeno vabo s cepivom, rjavo sive barve, velike 5 x 5 x 1,5 centimetrov z neprijetnim vonjem po ribah pustijo pri miru in jih naj ne prijemljejo z rokami.

Kljub nizkemu cenzusu veliko republiških stipendij

V letošnjem razpisu za pridobitev republiške stipendije je bil določen zelo nizek cenzus, ki ni smel presegati 5680,00 tolarjev bruto na družinskega člena. Kljub temu se je število prosilcev v primerjavi z lanskim šolskim letom podvojilo. To je sicer razumljivo, saj je kadrovskih stipendij vedno manj. Preseča pa, da je od približno 1800 vlog (število ni dokončno, ker je bil rok za oddajo prošenj podaljšan, do 30. 9. pa je bilo oddanih 1736 vlog), kar 1302 prosilcev ustreza pogoju in so jim prošnje pozitivno rešili. Iz tega lahko sklepamo, da je vse več družin, ki brez tovrstnih pomoči sploh ne bi več mogli omogočiti šolanja svojim otrokom. Samo v Velenjski občini je bilo od 586 vlog pozitivno rešenih 376 vlog. V celotnem številu je odpadlo le okoli 30 % prosilcev.

Z letošnjim šolskim letom so ukinjena izplačila tako imenovani razlik med kadrovsko stipendijo in prispevkom, ki ga lahko prispevajo starši. Do teh so upravičeni le še starci stipendisti, ki tudi letos niso presegli cenzusa. Pri tem so v 75 % do teh razlik upravičeni dijaki. V skupnem številu je 48 % vseh stipendij razdeljenih dijakom, ostalo pa študentom.

Izplačila stipendij za ta mesec so bila predvidoma izplačana včeraj, že naslednjo

štipendijo pa bodo upravičeni prejeli okoli 6. novembra in tako tudi vse nadaljnje mesece.

bš

Nesreča za lagodnost drugega

Prilika dela tatu pravijo. Priložnosti za to je dano razmerah veliko; ne manjka tudi takih, ki jih znajo izkoristiti sebi v prid. Na to je opozorila akcija zbiranja pomoči za begunce iz Hrvatske šestih občin. Ti so se namreč vključili v prizadevanja občinske organizacije Rdečega križa Velenje, kar je ta seveda z veseljem sprejela. Razdelila jim je posebne izkaznice in pobiralne pole z žigom omenjene organizacije, saj so odmevi terena govorili o tem, da jih je pri zbiranju pomoči za hrvatske begunce nekdo že prehitel. Zato pazljivost pri nudjenju solidarnosti tistim, ki se ne bodo izkazali, ne bo odveč.

Se najbolje, pravijo na občinski človekoljubni organizaciji Rdečega križa Velenje, preostalo večino pa štirim družinam.